

OGYÉI

Országos Gyógyszerészeti
és Élelmezés-egészségügyi Intézet

Technológia-értékelő Főosztály

1051 Budapest, Zrínyi u. 3.
Levélcím: 1372 Postafiók 450.
Tel: (1) 8869-300
E-mail: ogyei@ogyei.gov.hu
Web: www.ogyei.gov.hu

A depresszív szindrómák kezelése Repetitív Transzkraniális Mágneses Stimulátorral (rTMS) technológia kérelmének értékelése (Regisztrációs szám: TÉF/01/22)

OGYÉI
Technológia-értékelő Főosztály

2022. március 3.

OGYÉI

Országos Gyógyszerészeti
és Élelmezés-egészségügyi Intézet

Technológia-értékelő Főosztály

1051 Budapest, Zrínyi u. 3.
Levél cím: 1372 Postafiók 450.
Tel: (1) 8869-300
E-mail: ogyei@ogyei.gov.hu
Web: www.ogyei.gov.hu

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
Rövidítések.....	5
1 Vezetői összefoglaló	6
1.1 A technológia iránti szükséglet bemutatása.....	6
1.2 Komparátor eljárások	7
1.3 Orvosszakmai bizonyítékok bemutatása és értékelése	7
1.3.1 Diagnosztikai pontosság, hatásosság/eredményesség, biztonságosság.....	7
1.3.2 Relatív hatásosság	8
1.4 Egészség-gazdaságtani bizonyítékok bemutatása és értékelése	8
1.4.1 Az összehasonlításra kerülő eljárások költsége	8
1.4.2 Az egészség-gazdaságtani elemzés típusa, bemeneti adatai és eredménye.....	8
1.4.3 Betegszám és költségvetési hatás nagysága	9
1.5 Etikai, társadalmi és jogi szempontok	10
1.6 Szervezeti szempontok	10
1.7 Orvosszakmai limitációk	11
1.8 Egészség-gazdaságtani limitációk	11
1.9 Nemzetközi kitekintés	11
1.10 Összegzés	12
2 Az egészségügyi technológia és kérelmének alapadatai	14
3 A kérelmezett technológia orvosszakmai értékelése.....	16
3.1 A technológia iránti szükséglet bemutatása.....	16
3.1.1 A terápiás terület és a kérelmezett technológia ellátásban betöltött szerepének bemutatása	16
3.1.2 Az új technológia alkalmazását alátámasztó irányelvek	19
3.2 A kérelmezett technológia ismertetése	20
3.3 Komparátor eljárások ismertetése	22

3.4	A kérelmezett technológia biztonságossága, diagnosztikai pontossága, illetve hatásossága vagy eredményessége	25
3.4.1	Rendelkezésre álló orvosszakmai bizonyítékok bemutatása és értékelése	25
3.4.2	Relatív hatásosság és biztonságosság.....	27
3.5	Orvosszakmai limitációk ismertetése	28
4	Egészség-gazdaságtani elemzés értékelése	29
4.1	Az összehasonlításra kerülő eljárások költsége.....	29
4.2	Az egészség-gazdaságtani elemzés típusa, bemeneti adatai és eredményei.....	29
4.3	Az új technológiával kezelhető betegek száma	32
4.4	Becsült költségvetési hatás	32
4.5	Egészség-gazdaságtani limitációk ismertetése	34
5	Nemzetközi technológia értékelések.....	35
6	A 28/2010. EüM rendelet szerinti szempontrendszer	36
6.1	Egészségügyi prioritások.....	36
6.1.1	Népegészségügyi programok	36
6.1.2	Szakpolitikai prioritások	36
6.1.3	Aggregált egészségnyereség.....	37
6.2	A kórkép súlyossága.....	37
6.3	Esélyegyenlőség	37
6.3.1	Érintett betegpopuláció nagysága.....	37
6.3.2	Elérhetőség, hozzáférhetőség	37
6.4	Költséghatékonyság.....	37
6.4.1	ICER értéke	37
6.4.2	Egy betegre jutó egészségnyereség	37
6.5	Aggregált költségvetési hatás	37
6.6	Hazai és nemzetközi szakmai megítélés.....	38
6.6.1	Az Egészségügyi Szakmai Kollégium véleménye	38
6.6.2	Nemzetközi alkalmazás.....	38

OGYÉI

Országos Gyógyszerészeti
és Élelmezés-egészségügyi Intézet

Technológia-értékelő Főosztály

1051 Budapest, Zrínyi u. 3.
Levélcím: 1372 Postafiók 450.
Tel: (1) 8869-300
E-mail: ogyei@ogyei.gov.hu
Web: www.ogyei.gov.hu

6.6.3	Az eljáráshoz kapcsolódó tudományos bizonyítékok besorolása.....	38
	Mellékletek.....	39
7	Hivatkozások.....	43

Rövidítések

APA	American Psychiatric Association
CADTH	Canadian Agency for Drugs and Technologies in Health
CANMAT	Canadian Network for Mood and Anxiety Treatments
DLPFC	Dorsolateral prefrontal cortex
DSM-5	Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th edition
ECT	Electroconvulsive Therapy
EUnetHTA	European Network for Health Technology Assessment
FDA	Food and Drug Administration
HAS	Haute Autorité de santé
ICER-REVIEW	Institute for Clinical and Economic Review
IQWiG	Institute for Quality and Efficiency in Health Care
MDD	Major Depressive Disorder
MADRS	Montgomery-Åsberg Depression Rating Scale
NCPE	National Centre for Pharmacoeconomics
NICE	National Institute for Health and Care Excellence
NMDA	N-methyl-D-aspartate
OENO	Orvosi Eljárások Nemzetközi Osztályozása
PICO	Population, Intervention, Comparison, Outcome
QALY	Quality-Adjusted Life Years
RAZCP	Royal Australian and New Zealand College of Psychiatrists
rTMS	repetitive Transcranial Magnetic Stimulation
SMC	Scottish Medicines Consortium
SNRI	Serotonin-norepinephrine Reuptake Inhibitor
SSRI	Selective Serotonin Reuptake Inhibitor
TRD	Treatment-resistant Depression
VA/DoD	The Department of Veterans Affairs and the Department of Defense
WFSBP	World Federation of Societies of Biological Psychiatry
WHO	World Health Organization

1 Vezetői összefoglaló

Az egészségügyi technológiák, diagnosztikai eszközök technológiai értékelésének elkészítését az European Network for Health Technology Assessment (EUnetHTA) publikus módszertani ajánlásai támogatják. Az EUnetHTA sablonját¹ is figyelembe véve az alábbi szempontok mentén foglaljuk össze az értékelés eredményeit.

Az eszközt igénylő új eljárás előzetes befogadási kérelem a repetitív Transzkraniális Mágneses Stimulációs (rTMS) eszközzel végzett gyógyító beavatkozás befogadására irányul. A Kérelmező az rTMS kezelés elvégzésére rendelkezésre álló készülékek közül a Pécsi Tudományegyetemen elérhető Nexstim készüléket és a Semmelweis Egyetemen alkalmazott Magstim készüléket mutatta be.

Az rTMS eljárással az agy különböző területeinek, különböző módokon és technikákkal történő stimulációja kedvezően befolyásolja a mentális zavarok, elsősorban a major depresszív zavarban (MDZ) szenvedő páciensek tüneteit.

Az rTMS kezelés járó és fekvőbeteg-szakellátás keretében egyaránt végezhető (HBCs).

1.1 A technológia iránti szükséglet bemutatása

A megjelölt indikációban (terápiarezisztens depresszió, TRD) elérhető alternatíva:

- elektrokonvulzív kezelés (ECT)
- rTMS kezelés (monoterápia vagy AD kombinációban) és egyéb stimulációs terápiák
- terápia-rezisztens major depressziós epizód kezelésére gyógyszeres kezelési lehetőség:
 - a korábban alkalmazott terápia kiegészítése egy másik hatóanyaggal (pl. második generációs pszichotróp szerek, lítium, egy másik hatásmechanizmusú antidepresszáns, thyroid hormon stb.) vagy pszichoterápiával
 - a korábban alkalmazott hatóanyag lecserélése egy eltérő hatásmechanizmusú antidepresszánssal
 - ketamin/eszketamin

A kérelmezett indikációban jelenleg az elektrokonvulzív kezelés, és az EÜ90 7/a3 indikációs ponton (A legalább két különböző hatóanyagú gyógyszerre dokumentáltan nem reagáló, vagy ezeket a szereket nem toleráló hangulatzavarban, neurotikus stresszhez társuló és szomatiform rendellenesség, bulimia nervosa kezelése) az agomelatin, duloxetin, reboxetin és vortioxetin hatóanyagok támogatottak. A második generációs antipszichotikumok közül az alábbi hatóanyagok érhetőek el támogatással a megjelölt indikációs pontokon (schizophrenia 10/a2; mania 10/b3 és 4):

- aripiprazol EÜ100 10/a2. EÜ100 10/b4.
- kariprazin EÜ100 10/a2.
- klozapin EÜ100 10/a2.
- olanzapin EÜ100 10/a2. EÜ100 10/b4.
- paliperidon EÜ100 10/a2.
- kvetiapin EÜ100 10/a2. EÜ100 10/b3.
- riszperidon EÜ100 10/a2. EÜ100 10/b3.

1.2 Komparátor eljárások

A Kérelmező elemzésében az rTMS kezelés komparátoraként a hazai pszichiátriai gyakorlatnak megfelelően a gyógyszeres terápiát (újabb antidepresszív hatóanyag önmagában, másodikként, *illetve antipszichotikummal kombinálva*) és az elektrokonvulzív kezelést (ECT) (OENO 86300) jelölte meg.

A Kérelmező által megjelölt egészségügyi technológia esetében a szakmai irányelvek, a hazai támogatási rend és klinikai gyakorlat figyelembevételével a komparátorválasztás megfelelőnek tekinthető.

1.3 Orvosszakmai bizonyítékok bemutatása és értékelése

1.3.1 Diagnosztikai pontosság, hatásosság/eredményesség, biztonságosság

Az rTMS eljárás nem minősül diagnosztikai eszköznek, így a diagnosztikai pontosság szempontja nem releváns.

Az eljárás számos vizsgálat alapján klinikailag jelentős hozzáadott értékkel bír. A klinikai vizsgálatok metaanalízisei alapján az előzetesen legalább egy adekvát módon alkalmazott antidepresszáns hatóanyagra rezisztens unipoláris depresszióban szenvedő betegek esetében a placebo terápiával (*sham treatment*) szemben szuperiornak tekinthető, ugyanakkor remisszióba került betegek aránya egyes vizsgálatok esetében nem mutat robosztus különbséget. A vizsgálatok jelentős részében a korábban hatástalannak bizonyult antidepresszáns terápia mellett alkalmazzák az rTMS kezelést, a betegek többsége a kontroll karon is aktív terápiában részesült. Az rTMS különböző protokollok szerinti alkalmazását a placebo kezeléssel összehasonlító metaanalízis alapján a protokollok legtöbbje a válaszadási arányban hatásosabbnak bizonyult.

Az áttekintett metaanalízisekben egyaránt hatásosabbnak bizonyult a placebo/sham kezeléssel szemben a terápiarezisztens depresszió akut terápiájában, ugyanakkor a fenntartó kezelésben ezt az előnyt nem tartotta meg.

1.3.2 Relatív hatásosság

Az rTMS eljárás hatásosságát számtalan vizsgálatban értékelték. Az ECT-val összehasonlító vizsgálatokból készített metaanalízisek egységesen az ECT kezelést találták hatásosabbnak a depresszió kezelésében. A STAR*D vizsgálatban a terápiarezisztens betegek kezelésre alkalmazott antidepresszáns hatóanyagok hatásossági eredményeit az rTMS kezelés során elért eredményekkel összevető metaanalízis nem talált jelentős különbséget. Ugyanakkor kevés adat áll rendelkezésre direkt összevetésből.

1.4 Egészség-gazdaságtani bizonyítékok bemutatása és értékelése

1.4.1 Az összehasonlításra kerülő eljárások költsége

Az rTMS eljárás költségének kiszámítása során a Kérelmező figyelembe vette, hogy előreláthatólag hány akut és fenntartó rTMS kezelés várható egy évben. Majd figyelembe véve az rTMS készülékek várható árát (6 különböző gyártótól kapott árajánlat átlaga alapján), a készülék működtetési költségeit, az amortizáció költségeit, valamint a gép üzemeltetését ellátó egészségügyi dolgozók bérköltségeit, megállapítják, hogy egy hónapra lebontva egy beteg esetében mekkora költséggel jár az egészségügyi ellátó rendszernek. Ezen számítások szerint egy rTMS akut terápia egy betegre eső várható költsége 237 738 Ft, míg a fenntartó kezelés egy beteghónapra jutó várható költsége 20 364 Ft. Fontos kiemelni, hogy a bemutatott egészség-gazdaságtani elemzés feltételezi, hogy minden rTMS kezelésben részesülő beteg esetében az akut kezelés költsége felmerül, míg a fenntartó kezelés csak azon betegek esetében várható, ahol a kezelő orvos a részleges vagy teljes remisszió ideje alatt a fenntartó kezelést szükségesnek ítéli.

A komparátor eljárás az elképzelhető gyógyszeres és ECT kezelések súlyozott átlaga. Ezt a Kérelmező szintén a hazai klinikák/kórházak által kitöltött kérdőívek segítségével, valamint a NEAK-tól a hazai centrumok betegforgalmára vonatkozó adatok alapján súlyozza be. Az ETC kezelés költségeinek kiszámításához a Kérelmező figyelembe veszi a két releváns HBCS kód (822A és 822B) súlyszámának előfordulás szerint súlyozott átlagát, az egy betegre jutó bértámogatás összegét, valamint magának az ETC terápiának a költségeit. A gyógyszeres kezelés költségeinek kiszámításánál a Kérelmező három lehetséges terápiás rezsim súlyozott átlagköltségeit vizsgálja, ezek az antidepresszáns terápia, az antidepresszáns+ antidepresszáns kombináció és az antidepresszáns+antipszichotikum kombinációs terápia.

A költségeket a 1. táblázat foglalja össze.

1. táblázat: Az egészség-gazdasági modellben felmerült eljárások várható költségei

Eljárás neve	Bruttó költség

Akut rTMS várható költsége	237 738 Ft
Fenntartó rTMS várható havi költsége	20 364 Ft/hó
822A és 822B HBCs kódok súlyszámának súlyozott átlaga	0,917474
Ft/HBCs súlyszám	198 000 Ft
1 súlyszámra jutó bértámogatás	173 002 Ft
Kórházi kezelés költsége	136 154 Ft
ECT kezelés költsége	340 385 Ft/kezelés
Gyógyszeres kezelés várható havi költsége	4 865 Ft/hó

Forrás: TEF saját szerkesztés

1.4.2 Az egészség-gazdaságtani elemzés típusa, bemeneti adatai és eredménye

A társadalombiztosítási támogatási kérelemhez egy Markov szimulációs modellre alapuló, teljeskörű gazdasági elemzés készült, melyben az rTMS eljárás alapesetben a jelenlegi Standard Eljárással (továbbiakban SE), kerül összevetésre. A gazdasági elemzés alapja egy újonnan kifejlesztett egészség-gazdaságtani modell. Az elemzés 2 hónap hosszúságú ciklusokban 1 év időtávon számszerűsíti a várható egészség-nyereséget és költségeket, valamint a bemutatott eredmények a szimuláció 100 000 futtatásának összesítéséből származnak.

Az elemzésben vizsgált eljárások hatásossági adatainak inputjai egy a Kérelmező által végzett meta-analízisből származnak az rTMS esetén, illetve a STAR*D vizsgálat eredményeiből a standard eljárás esetén.

Az elemzésben felhasznált hasznossági adatok a Janicak (2013)² cikkből származtak, ugyanis a Kérelmező részletesen bemutatott irodalomkutatása alapján, egyedül e tanulmány egészségi állapotai feleltethetők meg a bemutatott modell állapotaival.

Az elemzésben felhasznált egységköltségek és erőforrás-felhasználási mintázatok adatai szakértői véleményekből, a Pécsi Tudományegyetem, Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika belső adatbázisaiból, valamint finanszírozói adatbázisokból származtak.

A Kérelmező által készített egészség-gazdaságtani elemzés az rTMS eljárás esetében többlet-egészségnyereséget (0,05 QALY) és magasabb várható költségeket (287 625 Ft) számszerűsít a standard eljárás komparátorral szemben az alapesetben bemutatott egy éves időtávon, így az eljárás alapesetben számított ICER értéke (5 373 460 Ft/QALY) alacsonyabb, mint az egészség-gazdaságtani elemzések készítéséről szóló irányelvben szereplő, az itt bemutatott 0,08 TEM értékű esetekre vonatkozó küszöbérték.

Az rTMS eljárás által elért többlet-egészségnyereség forrása döntően az, hogy a betegek nagyobb hányada kerül részleges remisszióba; a várható többlet-költségek forrása pedig az rTMS kezelés költségei.

1.4.3 Betegszám és költségvetési hatás nagysága

A Kérelmező a betegszám becslését epidemiológiai adatok végezte el, mely alapján a teljes kezelt betegszám az rTMS eljárás esetében az 1., 2. és 3. év végére 618, 1 452 és 2 394 főre tehető, ha az akut és fenntartó terápiás betegeket egybe számoljuk.

A Kérelmező által várt, listaáron számított, az rTMS eljárás összegzett bruttó költségvetési hatása 66,7 millió Ft, 138,9 millió Ft és 213,9 millió Ft a befogadó döntést követő 1., 2. és 3. évben. A standard eljárás komparátor költségeit is figyelembe vevő nettó költségvetési hatás 35,5 millió Ft, 76,5 millió Ft, majd 120,2 millió Ft.

1.5 Etikai, társadalmi és jogi szempontok

A Kérelmező a kérelemben a technológia befogadását támogató egyéb szempontok között bemutatta a major depresszió társadalomra gyakorolt hatását. A depresszió minél korábbi felismerése és kezelése fontos népegészségügyi feladat, mivel a kezeletlen depressziós betegek körében magas az öngyilkossági mortalitás, valamint a betegség miatt jelentős a munkából való kiesés. A depresszió kezelésének költségei messze alul múlják a kezeletlen depresszió miatt keletkező társadalmi károkat. Minden olyan egészségügyi technológia, ami hozzájárul a depressziós betegek minél előbbi remisszióba kerüléséhez, valamint minél további remisszióban maradásához, nagyban csökkenti mind a depressziós beteg, mind pedig a társadalom terheit.

A Kérelmező további etikai vagy jogi szempontokat nem jelölt meg.

1.6 Szervezeti szempontok

Az új technológia/eljárás javasolt ellátási formája a fekvőbeteg-szakellátás és járóbeteg-szakellátás. A kezelés kúraszerű, általában 20-30 kezelés szükséges, hétköznaponta 4-6 héten keresztül. A kezelés gyakran fekvőbeteg-szakellátás keretében kezdődik, majd 2-3 hét után a páciens emittálható az osztályról és járóbeteg-szakellátás keretében folytatható, illetve befejezhető a kúra.

Az új technológia/eljárás pszichiátriai fekvőbeteg-szakellátó és járóbeteg-szakellátó intézményekben alkalmazható. A kezelést pszichiáter szakorvos indikálja, a kezelést megfelelő speciális képzést követően szakasszisztens és/vagy technikus végzi.

1.7 Orvosszakmai limitációk

Az rTMS kezelés hatásos a terápiarezisztens depresszió kezelésében, de ennek mértékéről nem csak a Kérelmező által bemutatottakkal konzisztens eredmények érhetőek el.

A legtöbb vizsgálati eredmény az akut kezelésekkel kapcsolatban érhető el. A fenntartó kezelés hatásosságáról elérhető eredmények nem egyértelműek.

Az Orvostechnikai Főosztály által kiállított OGYÉI/4746-1/2022 ügyiratszámú dokumentáció alapján a Magstim Rapid2 eszköz és tartozékai használati útmutatójában szereplő alkalmazási indikációk és a kérelemben szereplő új orvosi eljárások során alkalmazni kívánt indikációkkal nem egyezik meg.

1.8 Egészség-gazdaságtani limitációk

Az elemzés alapesetben alátámasztja az rTMS terápia költséghatékonyságát, ugyanakkor a TÉF a **Error! Reference source not found.** fejezetben részletesen ismerteti a Kérelmező által is megvizsgált scenárió eredményeit. A rTMS gépek amortizációjának hatása az elemzés keretein belül jól számszerűsíthető, de nem jelentős limitáció a költséghatékonysági konklúzióra nézve.

Ezen kívül jelentős és számszerűsíthető limitáció, hogy a költségvetési-hatást jelentős bizonytalanság terheli és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Kérelmező is elképzelhetőnek tartja, hogy annak értéke az alapértelmezett közel háromszorosáig is emelkedhet.

A Technológia-értékelő Főosztály felhívja a figyelmet, hogy a kérelemhez mellékelt TreeAge licenszkód érvénytelen volt, mely az egészség-gazdaságtani modell validációját lehetetlenné tette a Főosztály számára. A TÉF hiánypótlás keretében jelezte a problémát a Kérelmezőnek, ugyanakkor az érvényes licenszkód csak 2022.02.25-én érkezett meg a Főosztályra limitált lehetőségeket hagyva ezzel a modell validálására, alapos megismerésére. Mindezek okán a bemutatott költséghatékonysági eredmények megbízhatóságát bizonytalanság terheli.

1.9 Nemzetközi kitekintés

2. táblázat: A nemzetközi HTA irodák értékelései

HTA iroda	Dátum	Vélemény
NICE	2015-12-16	Pozitív javaslatot fogalmazott meg, amelyben összefoglalja, hogy a rövid távú hatásossági adatok elfogadhatóak, komoly biztonságossági aggály nem merült fel. A kezelés előtt a beteget tájékoztatni szükséges az egyéb kezelési lehetőségekről,

		illetve, hogy előfordulhat, hogy a terápia nem jár eredménnyel. Azon betegek további pontosítása, akik számára előnyt jelent a terápia, a fenntartókezelés és a hosszú távú hatásossági eredmények további megismerése szükséges.
SMC	2022-02-21	n.a.
CADTH	2015-10-06	A 2015-ben nem állt rendelkezésre a terápiával kapcsolatos irányelv, az áttekintett evidenciák alapján a placebo kezeléssel szemben inkonzisztens szuperioritást, a gyógyszeres terápiákkal azonos hatásosságot mutatott. Az ECT kezeléssel szemben többletkiáramlás várható.
	2019-06-28	2019-ben a frissített értékelés konzisztens az előzetes véleménnyel.
HAS	2020-10-08	Az irányelvi ajánlásukban szereplő indikáció: közepesen súlyos és súlyos terápiareszisztens depresszióban történő alkalmazása gyógyszeres terápiát kiegészítve akut és fenntartó szakaszban egyaránt.
IQWiG	2022-02-21	n.a.
ICER-REVIEW	2011-12-22	2011-ben publikálták a depresszió nem-gyógyszeres kezelési lehetőségeit összesítő értékelésüket. Hasonlóan a korábbi értékelésekhez szintén az inkonzisztens hatásossági eredményeket és az ECT-vel szembeni többletkiáramlást emelték ki.
NCPE	2022-02-21	n.a.
AIHTA (LBI-HTA)	2017-07-17	Az értékelésben az elérhető evidenciák alapján megállapították, hogy a placebo kezeléshez képest a hatásosabb, a biztonságossága nem különbözött. A hosszú távú adatok alapján a hatásosságbeli különbség nem marad fenn (alacsony szintű evidencia alapján). ECT-vel szemben nem bizonyult hatásosabbnak, de az összehasonlítást nehezítik az eltérő terminológiák, a biztonságosságban nem mutatkozott különbség. A TRD korai fázisában javasolják az alkalmazását, megelőzheti az invazív technológiákat. Újraértékelés javasolt nagyobb betegszámú vizsgálatok eredményei alapján.

Forrás: TEF saját összeállítás

1.10 Összegzés

A kérelmezett repetitív Transzkranialis Mágneses Stimulációs (rTMS) eszközzel végzett gyógyító beavatkozás – beleértve a kérelemben szereplő Nexstim készülék és tartozékainak valamint a kívánt módosítást követően a Magstim Rapid2 eszköz és tartozékainak együttes alkalmazását tekintve a szükséges feltételekkel együtt – az E. Alap támogatásába történő befogadását az OGYÉI TEF az értékelés eredménye alapján alábbi feltételekkel javasolja:

- a befogadást követően hazai adatok rendszerezett gyűjtése javasolt prospektív elemzések készítéséhez, melyek megfelelő eredményességi adatokat tudnak szolgáltatni egy későbbi felülvizsgálathoz
- a hatásossággal kapcsolatos új eredményességi adatok keletkezése esetén a technológiaértékelés felülvizsgálatát javasoljuk

A rendelkezésre álló tudományos bizonyítékok alapján a technológia a terápiarezisztens depressziós betegek kezelésére alkalmazható terápiás lehetőségek palettáját bővíti, jelentős biztonságossági aggály felmerülése nélkül.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az rTMS eljárás alkalmazásával többletköltség és többlet-egészségnyereség várható az standard eljárás komparátorral szemben. A benyújtott elemzés alapján az rTMS eljárás a standard eljárás komparátorral szemben hazai körülmények között a kérelmezett listaáron költséghatékony. Jelen beadvány következtetéseinek döntéshozatali célú felhasználhatósága korlátozott az alábbi okok miatt:

- Az amortizáció okozta költségek figyelmen kívül hagyása, amely miatt a kezelési költség a modellezett 1 éves időtávon alacsonyabb, mint a szisztémás alkalmazás során ténylegesen lenne.
- A költségvetési-hatás elemzését jelentős limitációk terhelik, melyek a betegszám számításával és az itt alkalmazott komparátorral kapcsolatosak
- Valamint a kérelemhez eredetileg mellékelte TreeAge licenszkód érvénytelen volt, mely az egészség-gazdaságtani modell validációját korlátozottan tette csak lehetővé a Főosztály számára.

2 Az egészségügyi technológia és kérelmének alapadatai

Az új technológia elnevezése: Repetitív Transzkraniális Mágneses Stimulátorral (rTMS) végzett kezelés

3. táblázat: Az új eszköz megnevezése

Javasolt OENO eljárásra/eszközre	GMDN kód eszköz esetén	EAN kód eszköz esetén	Megnevezés
új kód			Repetitív Transzkraniális Mágneses Stimulátorral (rTMS) végzett kezelés
új kód	56641		Nexstim NBT white head tracker
új kód			NBS main software
új kód			NBT main software
új kód			NexSpeech 2 main software
új kód			NexSpeech Analyzer software
új kód			Nexstim NBT 2 System
új kód			Nexstim NBT 5 System
új kód			NBS SW GER
új kód			NBT SW GER
új kód			Focal Coil
új kód			Cooled Coil
új kód			Nexstim NBS Orange head tracker
új kód			Nexstim NBS Black head tracker
új kód			Nexstim NBT white head
új kód			SNBT main software
új kód	61160	05060229530448	Magstim Rapid2

Forrás: TÉF saját összeállítás a benyújtott elemzés és dokumentáció alapján

4. táblázat: A kérelem összefoglaló adatai

A befogadási kérelem NEAK regisztrációs száma	AT011/468-9/2020
A befogadási kérelem hivatkozási száma a Kérelmezőnél	PTEA 28541-1/2021
A kritikai értékelés kérésének beérkezése az OGYÉI TéF-re	2022. 02. 01.

OGYÉIOrszágos Gyógyszerészeti
és Élelmezés-egészségügyi Intézet

Technológia-értékelő Főosztály

1051 Budapest, Zrínyi u. 3.
Levélcím: 1372 Postafiók 450.
Tel: (1) 8869-300
E-mail: ogyei@ogyei.gov.hu
Web: www.ogyei.gov.hu

Hiánypótlás beérkezéseinek dátuma (amennyiben volt)		2022. 02. 22.
A kritikai értékelés kiadásának dátuma		2022. 03. 03..
A kérelem típusa:	☒	Új eszközzel végzett új eljárás befogadása
	☐	Korábban befogadott eszközzel végzett új eljárás befogadása
	☐	Korábban befogadott eszközzel végzett befogadott eljárás új indikációban történő befogadása
	☐	Korábban befogadott eljáráshoz új eszköz befogadása
	☐	Új eszközt nem igénylő új eljárás befogadása
	☐	NEAK által kezdeményezett felülvizsgálat

Forrás: TÉF saját összeállítás a benyújtott elemzés és dokumentáció alapján

5. táblázat: A kérelem PICO struktúrája

Populáció	Beavatkozás	Komparátor	Végpont
A két megelőző antidepresszív terápiára nem megfelelően reagáló major depresszív zavarban szenvedő betegek	rTMS+gyógyszeres terápia, majd fenntartó rTMS	gyógyszeres terápia+elektrokonvulzív terápia	részleges remisszió (QIDS-SR16/HDSR 50%-os pontszám csökkenés) teljes remisszió (HDSR pont ≤7)

Forrás: TÉF saját összeállítás a benyújtott elemzés és dokumentáció alapján

3 A kérelmezett technológia orvosszakmai értékelése

3.1 A technológia iránti szükséglet bemutatása

3.1.1 A terápiás terület és a kérelmezett technológia ellátásban betöltött szerepének bemutatása.

Az eszközt igénylő új eljárás előzetes befogadási kérelem a repetitív Transzkraniális Mágneses Stimulációs (rTMS) eszközzel végzett gyógyító beavatkozás befogadására irányul. Az rTMS eljárással az agy különböző területeinek, különböző módokon és technikákkal történő stimulációja kedvezően befolyásolja a mentális zavarok, elsősorban a terápia-rezisztens major depresszív zavarban (MDZ/MDD) szenvedő páciensek tüneteit.

A terápia-rezisztens depresszióról (treatment resistant depression; TRD) akkor beszélhetünk, ha két, adekvát dózisú és időtartamú antidepresszív kezelésre nem alakult ki válasz. A válaszadásnak (a klinikai vizsgálatokban meghatározott kritériumok alapján) a valamely depressziót értékelő skála szerint a kiindulási állapothoz képest $\geq 50\%$ -os javulás tekinthető, amely még nem éri el a normál értéket, a remisszió mértékét.³

Epidemiológia:

Az unipoláris major depresszió az egyik leggyakoribb pszichiátriai betegség. Nemzetközi adatokkal megegyezően a hazai vizsgálatok szerint a betegség élettartam, 1 éves és 1 hónapos prevalenciája a felnőtt lakosság körében 15,1%, 7,1% és 2,6% (kb. 200 000 fő). Az unipoláris major depresszió nőkben kétszer gyakrabban fordul elő, mint férfiakban. Bármely életkorban kezdődhet, a legtöbbször a 20-30 életévek között (kb 40%-ban 20 éves kor alatt) indul. A szakmai irányelvben a TRD gyakoriságát 12-20% körülinek ítélték az összes unipoláris depressziós beteg közül, de az adatbázisokon alapuló vizsgálatokban ennél nagyobb arányok szerepelnek (43% STAR*D vizsgálat alapján).³

Az OGYÉI/76399-2/2020 iktatószámú adatkérésre kapott NEAK válasz alapján 2018 és 2020 között az F32** BNO kóddal jelölt depressziós epizód 141 577, 134 304 és 126 225 beteg esetében, az F33** BNO kóddal jelölt rekurrens depressziós epizód 100 474, 96 679 és 93 293 beteg esetében jelent meg. Az EÜ90 7a/3 indikációs ponton támogatott SNRI hatóanyagokat 2018 és 2020 között az F32** BNO kóddal jelölt depressziós epizód megjelölésével 4-5 ezer fő, az F33** BNO kóddal jelölt rekurrens depressziós epizód megjelölésével 5-6 ezer fő váltott ki.

Diagnózis:

Az anamnézis (autoanamnézis és heteroanamnézis) és a beteg addigi életvezetését is feltérképező pszichiátriai vizsgálat, azaz exploráció szükséges a diagnózis felállításához. A beteg rutin belgyógyászati és neurológiai vizsgálatainak eredményei alapján célzott szakkonzílium válhat szükségessé. A kiegészítő laboratóriumi vizsgálatok elvégzése egyéb társbetegségek esetén vagy bizonyos terápiák esetén a szérumszint meghatározása miatt válhat szükségessé. A diagnózis felállítása, a betegség diagnosztikai besorolása jelenleg az American Psychiatric Association Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5. kiadása (DSM-5) alapján történik. Az major depressziós zavar esetén differenciál-diagnosztikai probléma többnyire a pszichotikus súlyosságú depresszió és az idős korban kezdődő depresszió esetén merül fel. Előbbit a szkizofréniától és a paranoid pszichózistól, utóbbit a demenciától és egyéb organikus kórképektől kell elkülöníteni. Fontos differenciál-diagnosztikai szempont a bipoláris betegségtől való elhatárolás: az anamnézisben szereplő mániás vagy hipomániás epizódok, valamint az esetlegesen antidepresszívum által indukált rövidebb hosszabb (hipo)mániás időszakok bipoláris betegség depressziós epizódját igazolják.

Az enyhe és közepesen súlyos major depresszióra nem jellemző az gyilkossági/öngyilkossági hajlam, nincsenek pszichotikus tünetek, kevésbé jellemző az agresszió, ép az ítélőképesség és a funkcióromlás nem nyilvánvaló.

Az MDD diagnózisának felállítását követően kerülhet sor a terápia-rezisztens depresszió diagnózisának felállítására. A terápia-rezisztencia hátterében állhat:

- non-compliance
- komorbiditás (pl. hipotireózis, egyéb endokrin betegségek)
- gyógyszerkölcsonhatás/mellékhatás
- farmakogenetika (gyors metabolizmus)
- komorbid pszichiátriai betegség (alkohol-vagy drog abúzus, szorongásos betegség, anorexia, személyiségzavar stb.)
- inadekvát indikációban és dózisban alkalmazott (elsősorban típusos) antipszichotikum
- folsav-, illetve B12-vitamin hiány
- a gyors metabolizmus nem genetikai oka (pl. alkohol, karbamazepin, erős dohányzás, stb.)
- negatív életesemény, tartósan fennálló, súlyos pszichoszociális stresszor
- súlyos depresszív tünet
- depressziós kevert állapot/agitált depresszió/depresszív epizód kevert jelleggel (vagyis amennyiben két vagy több hipomániás tünet van jelen major depresszióon belül)

- küszöb alatti bipolaritás, illetve a bipoláris spektrum egyéb manifesztációi
- a „betegségelőny” különböző formáinak a fenntartására irányuló igény

Terápia-rezisztens depresszió kezelési lehetőségei:

Az enyhe vagy közepesen súlyos terapia-rezisztens depresszió kezelésére az augmentáció javasolt. Kombinációként az orális antidepresszánsokkal második generációs antipszichotikumok (SGA) (aripirazole, brexipirazole, kvetiapin, risperidon, stb.), lítium, egy eltérő hatásmechanizmusú orális antidepresszáns vagy thyroid hormon (T3) alkalmazható⁴. Amennyiben a válaszadás 6-12 hetet követően nem alakul ki egy újabb kombináció vagy egy új hatásmechanizmusú orális antidepresszáns alkalmazható. Az előzetes kezelésre adott minimális válasz esetén az augmentáció egy antipszichotikummal, részleges válasz esetén egy második antidepresszánsal javasolt. Augmentáció történhet pszichoterápiával.⁵

Súlyos terapia-rezisztens depresszió esetén első választásként megfontolandó az elektrokonvulzív kezelés (különösen öngyilkossági szándék, súlyvesztés, folyadék/étel fogyasztásának elutasítása, malignus katatonia esetén), újabb hatásmechanizmusú antidepresszáns (TRD-ben preferált kezelés jelenleg nincs), iv. ketamin vagy nazális esketamin. További kezelési lehetőségként megfontolandó a pszichoterápia, illetve az rTMS.

A jelenleg hatályban lévő, hazai, szakmai irányelv ajánlása terapiarezisztens depresszió kezelésére:

enyhe vagy közepesen súlyos

- augmentáció gyógyszerrel (a javulás $\leq 25\%$ SGA, lítium vagy T3; 26-49% javulás második AD) vagy pszichoterápiával
- a beteg nem/rosszul tolerálja az antidepresszívumot, akkor antidepresszívum-váltás

Amennyiben a gyógyszeres augmentáció/kombináció nem hoz eredményt, érdemes lehet az augmentációként/kombinációként hozzáadott hatóanyagot lecserélni (az eredeti antidepresszívum megtartása mellett) egy másikra. Ezt a stratégiát 1-3-szor érdemes alkalmazni, ha az augmentáció/kombináció a váltás(ok) után is sikertelen, akkor az eredeti antidepresszívumot egy másikra ajánlott cserélni.

súlyos

- kifejezett szuicidalitás és/vagy táplálkozási negativizmus és/vagy pszichotikus és/vagy katatón tünetek is jelen van(nak) elsősorban az ECT használata indokolt
- az augmentáció vagy antidepresszívum-váltás eredménytelen szintén ECT indokolt

- eszketamin/ketamin
- egy antidepresszívumra nem reagált betegek esetében rTMS ajánlható

A legalább két különböző hatóanyagú gyógyszerre dokumentáltan nem reagáló, vagy ezeket a szereket nem toleráló hangulatzavarban, neurotikus stresszhez társuló és szomatiform rendellenesség, bulimia nervosa kezelése indikációban elérhető hatóanyagok (EÜ90 7a3 pont):

- agomelatin
- *duloxetine* (SNRI)
- *reboxetin* (SNRI)
- vortioxetin

A második generációs antipszichotikumok közül az alábbi hatóanyagok érhetőek el támogatással a megjelölt indikációs pontokon (schizofrenia 10/a2; mania 10/b3 és 4):

- aripiprazol EÜ100 10/a2. EÜ100 10/b4.
- kariprazin EÜ100 10/a2.
- klozapin EÜ100 10/a2.
- olanzapin EÜ100 10/a2. EÜ100 10/b4.
- paliperidon EÜ100 10/a2.
- kvetiapin EÜ100 10/a2. EÜ100 10/b3.
- riszperidon EÜ100 10/a2. EÜ100 10/b3. EÜ100 10/c2.
- ziprazidon EÜ100 10/a2. EÜ100 10/b4.

3.1.2 Az új technológia alkalmazását alátámasztó irányelvek

Szervezet	Ajánlás
Irányelvek	
VA/DoD 2016 ⁶	terápiarezisztens major depresszív zavarban megfontolható (gyenge ajánlás)
CANMAT 2016 ⁷	elsőként választandó kezelések közé sorolja az előzetesen egy antidepresszánsra nem reagáló betegek esetében akut kezelésre (magas szintű evidencia, Level 1) és fenntartó kezelésként (alacsony szintű evidencia, Level 3)
APA 2010	elsővonalban történő alkalmazással kapcsolatban elégtelen az evidencia, hogy ajánlásként szerepeljen
APA 2019 ⁸	Az irányelv nem nevesíti az rTMS kezelést. Azon MDD betegek esetében, akik maximum részleges választ adnak az első vonalban alkalmazott második generációs AD kezelésre: • egy másik második generációs AD-ra

Szervezet	Ajánlás
	egy nem gyógyszeres terápiára (pl. kognitív terápia) történő váltás augmentáció kognitív viselkedésterápiával Az egyes kezelések közötti különbségek meghatározásához elégtelen az evidencia.
WSFBP 2013 ⁹	Nincs elegendő információ a hatásosságra vonatkozóan, ami alapján ajánlást tud megfogalmazni.
IFCN 2009 ¹⁰	Az irányelv egésze a rTMS kezelés biztonságosságával és a kockázatok csökkentésével kapcsolatban tesz ajánlásokat, amelyek a meglévő evidenciák felhasználásával szakértői véleményként jelentek meg.
RAZCP 2020 ¹¹	megfelelő számú (TRD esetében legalább 2) farmakoterápiás és fiziológiai kezelésre nem reagáló betegek esetében (konszenzus alapú ajánlás; CBR); a placebo/sham kezeléssel szemben kis mértékű különbség miatt a beteget tájékoztatni szükséges a várható kimenetelekről (konszenzus alapú ajánlás; CBR)
NICE ²⁴	a rövid távú hatásossági adatokat elfogadhatónak ítéli, komoly biztonságossági aggály nem merült fel további tudományos eredményeket várnak a fenntartó és hosszú távú alkalmazással kapcsolatban; betegcsoport további pontosításában, a kezelési protokollokra
Ajánlások (szakértői konszenzus)	
Lefaucheur et al 2014 ²⁰	terápiarezisztens unipoláris depresszióban A szintű ajánlással (határozottan hatásos) javasolják a legalább egy antidepresszánsra rezisztens unipoláris depresszióban szenvedő betegek kezelésére a magas és alacsony frekvenciájú DLPFC rTMS eljárást
McClintock et al 2018 ²¹	az rTMS alkalmazását javasolják a major depresszív zavar akut kezelésre, amennyiben terápiarezisztens vagy jelentős szorongással társul betegsége (szakértői vélemény-nem teljes konszenzus)

Forrás: Téf saját szerkesztés

Összefoglalva elmondható, hogy az új technológia alkalmazásával kapcsolatban megfogalmazott ajánlások pozitívak, ugyanakkor a kezelni kívánt betegpopulációban és az ajánlás erősségében eltérhetnek a javaslatok.

3.2 A kérelmezett technológia ismertetése

A Kérelmező beadványában részletesen bemutatta a technológia alkalmazási módszerét, működési elvét.

Az rTMS eljárással az agy különböző területeinek, különböző módokon és technikákkal történő stimulációja kedvezően befolyásolja a mentális zavarok, elsősorban a major

depresszív zavarban (MDZ) szenvedő páciensek tüneteit. Az eljárás nem invazív, altatást nem igényel.

A depresszió patofiziológiájának funkcionális képpalkotó eljárásokkal történő kutatása többek között a bal dorzolaterális prefrontális kéreg (DLPFC) csökkent metabolikus aktivitását és véráramlását mutatta ki, ami a depressziós tünettan sikeres kezelését követően normalizálódott.

A kezelés kivitelezése:

stimulálás helyének meghatározása

depresszió esetében általában a bal dorzolaterális prefrontális kéreg (DLPFC) a célpont (Talairach atlasz, MR felvételen neuronavigációs eszközzel)

stimulálás intenzitása

motoros küszöb meghatározása: a motoros kortex aktiválásához szükséges mágneses térerősség, a motoros kérgen keresztül kiváltott, végtagi myoelektromos elektródával regisztrálható, izomösszehúzódást kiváltó legkisebb ingerlési intenzitás, intenzitás mértéke: a motoros határérték 120%-a

stimulálás frekvenciája

a nemzetközi ajánlások a major depresszió kezelésében a 10-20 Hz-es frekvenciát adják meg, mint standard beállítás

leadott ingerlések összesített mennyisége

a kezelések időtartama határozza meg a leadott impulzusok mennyiségét. Átlagosan egy kezelés során 75 sorozatban 4-4 másodperc alatt 3000 impulzus éri összesen az agyat, a terápiás alkalmakat pedig heti ötször ismétlik, 4-6 héten keresztül, Sikeres rTMS terápiát követően, azaz amikor a beteg részleges, vagy teljes remisszióba kerül, fenntartó rTMS kezelés alkalmazható a relapszus/rekurrencia elkerülése érdekében.

Az rTMS akut terápia napi egy órás kezelést jelent, a hét 5 napján, 4-6 héten keresztül, átlagosan 5 hét kezeléssel, azaz 25 alkalommal.

Alkalmazás feltételei (az eljárás technikai és szakmai feltételei):

A kezelést pszichiáter szakorvos indikálja, a kezelést megfelelő speciális képzést követően szakasszisztens és/vagy technikus végzi.

Kontraindikáció

- ferromágneses implantátum (az ingerlés helyének 30 cm-es körében)
- mélyagyi stimulátor

Mellékhatások

- stimulálás helyén enyhe fejbőri diszkomfort
- tenziós fejfájás
- izomrángás, izomfájdalom
- a görcsküszöb csökkenése ritkán konvulziót okoz (egyres antidepresszánsok amitriptylin, bupropion, imipramin, maprotilin, venlafaxin, stb. és antipszichotikumok például chlorpromazin, clozapin, stb. görcskésztség fokozók, a kezelés előtt elhagyni), elővigyázatosságból a helyszínen előkészített antikonvulzív kezelés szükséges
- hányinger
- szédülés, ájulás
- hipomániás, mániás epizód kialakulhat

3.3 Komparátor eljárások ismertetése

A Kérelmező elemzésében az rTMS kezelés komparátoraként a hazai pszichiátriai gyakorlatnak megfelelően a gyógyszeres terápiát (újabb antidepresszív hatóanyag önmagában, másodikként, *illetve antipszichotikummal kombinálva*) és az elektrokonvulzív kezelést (ECT) (OENO 86300) jelölte meg.

Az antidepresszívum-váltással kapcsolatban nincsenek egyértelműen preferálandó kezelések.⁴ Amennyiben az előzetesen alkalmazott antidepresszívumra parciális (25%-nál nagyobb mértékű, de elégtelen) terápiás válasz jelent meg és a beteg jól tolerálja, akkor az augmentációs (második generációs antipszichotikum, Li, T₃) vagy kombinációs stratégia (általában SSRI vagy SNRI vagy TCA) választása javasolt.³

A STAR*D vizsgálatba^{12,13} olyan felnőtt major depressziós betegeket vontak be, akiket járóbeteg-ellátás keretében **antidepresszív gyógyszeres** terápiában részesítettek. A vizsgálat nyomon követte a betegeket az első gyógyszeres kezeléstől a negyedik vonalas terápia végéig (14. táblázat). Azon betegek, akik nem kerültek remisszióba, illetve nem tolerálták az adott gyógyszeres kezelést, a következő vonalas terápiára léptek tovább. A vizsgálatban mind a remisszióba kerülő, mind a terápiát váltó betegek kezelését követték és meghatározták az egyes kezelési vonalra kerülő betegek számát, valamint a remisszió és a relapszus arányát. A

vizsgálatban azon betegek kerültek remisszióba, akik a QIDS-SR16 kérdőív alapján legfeljebb 5 pontot, míg a HDRS kérdőív alapján legfeljebb 7 pontot értek el. Azon betegek, akik a QIDS-SR16 kérdőív alapján legalább 11 pontot, míg a HDRS kérdőív alapján legalább 14 pontot értek el, relapszusba kerültek. Az akut kezelésben elért eredményeket az alábbi táblázat foglalja össze:

Feature	Treatment Step ^a							
	Step 1 (N=3,671)		Step 2 (N=1,439)		Step 3 (N=390)		Step 4 (N=123)	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
QIDS-SR ₁₆ score at entry to step	15.4	4.3	12.3	4.9	13.4	4.6	14.0	4.6
QIDS-SR ₁₆ score at exit from step	8.6	5.8	9.4	5.8	11.5	5.5	12.0	5.7
Change in QIDS-SR ₁₆ during step (%)	-43.4	36.1	-20.3	51.9	-12.3	34.4	-11.6	37.1
Weeks to remission ^b (for those remitting)	6.3	3.8	5.4	4.5	5.6	4.4	7.4	4.8
Weeks to response ^c (for those responding)	5.5	3.5	6.5	4.0	6.4	4.1	8.3	4.4
Weeks in treatment	10.1	4.1	9.3	5.0	8.6	5.2	9.2	5.3
Cumulative weeks in treatment	10.1	4.1	19.1	6.9	28.1	8.6	37.9	8.9
	N	%	N	%	N	%	N	%
Remission at each step exit	1,346	36.8	439	30.6	53	13.7	16	13.0
Response in each step	1,776	48.6	408	28.5	65	16.8	20	16.3
Intolerable side effects ^d	599	16.3	281	19.5	100	25.6	37	30.1

^a Sums do not always equal N due to missing values. Percentages are based on available data.

^b Exit QIDS-SR₁₆ ≤5.

^c 50% or more reduction in QIDS-SR₁₆ score from entry score at each step.

^d Proportion of participants who left the level prior to 4 weeks for any reason and those who left thereafter whose exit form indicated intolerance.

Forrás: Rush 2006

Az eredményeket az egyes kezelési stratégiák szerint az alábbi táblázat foglalja össze:

Treatment Step	QIDS-SR ₁₆ Score		Remission Rate (%) ^a	Weeks to Remission (of those remitting)	Response Rate (%) ^b	Weeks to Response (of those responding)	Intolerance Rate (%) ^c
	Entry	Exit					
Step 1 (N=3,671) ^d	15.4	8.6	36.8	6.3	48.6	5.5	16.3
Step 2 (N=1,439) ^e	12.3	9.4	30.6	5.4	28.5	6.5	19.5
Switch strategy (N=789)	13.1	10.1	27.0	5.4	27.3	6.2	22.6
Bupropion SR (N=239)	13.3	10.5	25.5	5.0	26.1	5.5	27.2
Cognitive therapy (N=62)	10.8	8.0	41.9	5.2	30.6	7.8	16.1
Sertraline (N=238)	13.3	10.1	26.6	5.8	26.7	6.3	21.0
Venlafaxine XR (N=250)	13.1	10.2	25.0	5.3	28.2	6.5	21.2
Augmentation strategy (N=650)	11.4	8.5	35.0	5.5	29.9	6.7	15.8
Bupropion (N=279)	11.2	8.0	39.0	5.7	31.8	6.8	12.5
Buspirone (N=286)	11.5	9.1	32.9	4.8	26.9	6.2	20.6
Cognitive therapy (N=85)	12.0	8.2	29.4	7.2	34.1	7.9	10.6
Step 3 (N=390) ^f	13.4	11.5	13.7	5.6	16.8	6.4	25.6
Level 2A (N=31)	12.7	10.9	6.5	6.3	9.7	8.7	22.6
Bupropion (N=15)	12.6	11.1	6.7	1.0	6.7	10.2	26.7
Venlafaxine (N=16)	12.8	10.8	6.3	8.0	12.5	7.8	18.8
Level 3 (N=359)	13.4	11.5	14.3	5.6	17.4	6.2	25.9
Switch strategy (N=226)	14.1	12.3	10.7	6.0	15.6	6.5	32.3
Mirtazapine (N=110)	14.0	12.4	8.3	5.7	13.9	6.6	31.8
Nortriptyline (N=116)	14.1	12.2	12.9	6.3	17.2	6.3	32.8
Augmentation strategy (N=133)	12.3	10.2	20.5	5.3	20.5	5.9	15.0
Lithium (N=63)	13.0	11.4	14.5	5.3	16.1	5.4	20.6
Bupropion SR (N=18)	13.4	11.4	11.1	6.6	22.2	5.8	22.2
Citalopram (N=24)	13.8	12.7	13.0	3.1	13.0	4.5	8.3
Sertraline (N=14)	11.7	10.2	9.1	0.0	9.1	4.4	45.5
Venlafaxine XR (N=10)	11.8	9.5	30.0	7.2	20.0	6.8	20.0
Thyroid (N=70)	11.6	9.2	25.7	5.3	24.3	6.2	10.0
Bupropion SR (N=8)	10.6	8.3	37.5	3.7	25.0	7.4	12.5
Citalopram (N=37)	12.2	9.2	29.7	5.8	32.4	6.2	8.1
Sertraline (N=10)	11.2	9.8	10.0	6.6	10.0	9.0	10.0
Venlafaxine XR (N=15)	11.2	9.3	20.0	4.9	13.3	5.5	13.3
Step 4 (N=123)	14.0	12.0	13.0	7.4	16.3	8.3	34.1
Level 3 (N=18)	13.3	14.2	0.0	4.4	5.6	9.5	55.6
Tranylcypromine (N=55)	13.4	12.1	14.5	6.7	12.7	9.1	40.0
Venlafaxine XR/mirtazapine (N=50)	14.9	11.1	16.0	8.2	24.0	7.7	20.0

^a Remission defined as QIDS-SR₁₆ score ≤ 5 at exit from the indicated treatment step.

^b Response defined as 50% or more reduction in QIDS-SR₁₆ score from entry score at each step.

^c Proportion of participants who left the level prior to 4 weeks for any reason and those who left thereafter whose exit form indicated intolerance.

^d All participants with a baseline and at least one postbaseline QIDS-SR₁₆ score.

^e All participants enrolled in the treatment with or without a postbaseline measure (intent-to-treat group).

^f Includes 18 participants who received cognitive therapy at Level 2 and whose Level 3 treatment was therefore their fourth treatment step.

Forrás: Rush 2006

Az **elektrokonvulzív terápia** során görcsrohamot váltanak ki elektromos úton a frontotemporális régió bőrére helyezett elektródákon keresztül az agyállományra közvetített áramimpulzussal. A kezelést altatásban és izomrelaxáció mellett végézik.¹⁴ ECT alkalmazható unipoláris és bipoláris depresszió vagy mánia kezelésére.¹⁵ Terápiarezisztens depresszióban az elsőként választható lehetőségek között szerepel, a gyors klinikai válasz kialakulása miatt kiemelt jelentőséggel bír sürgős klinikai helyzetekben: akut szuicid veszély, akut pszichózis, katatónia, táplálkozási zavar.¹⁶

Az ECT-nek abszolút kontraindikációja nincs, ugyanakkor bizonyos állapotok a nemkívánatos hatások kockázatát növelik, alkalmazása során a vérnyomás és az intracranialis nyomás emelkedésével kell számolni, ezért a cardiovascularis, pulmonalis és egyéb központi idegrendszeret érintő társbetegségek esetén fokozott óvatosság, megfelelő premedikáció szükséges. Az antidepresszánsokkal történő együttes alkalmazása általában biztonságos (kivételesen a benzodiazepinek), az antipszichotikus hatóanyagok és az antikönvulzív szerek szintén folytathatók a kezelés során, az utóbbiak esetében a stimulus dózist szükséges módosítani. Retrospektív kohorsz vizsgálati eredmény és svéd regiszter-adatok alapján az ECT nem növeli a súlyos nemkívánatos események kockázatát, ugyanakkor az öngyilkosságok kockázatát szignifikáns mértékben csökkentette^{17,18}.

A Kérelmező által megjelölt egészségügyi technológia a szakmai irányelvek, a hazai támogatási rend és klinikai gyakorlat figyelembevételével a komparátorválasztás megfelelőnek tekinthető.

3.4 A kérelmezett technológia biztonságossága, diagnosztikai pontossága, illetve hatásossága vagy eredményessége

3.4.1 Rendelkezésre álló orvosszakmai bizonyítékok bemutatása és értékelése

Az rTMS eljárás nem minősül diagnosztikai eszköznek, így a diagnosztikai pontosság szempontja nem releváns.

Az eljárás számos vizsgálat alapján klinikailag jelentős hozzáadott értékkel bír. A klinikai vizsgálatok metaanalízisei alapján az előzetesen legalább egy adekvát módon alkalmazott antidepresszáns hatóanyagra rezisztens unipoláris depresszióban szenvedő betegek esetében a placebo terápiával (sham treatment) szemben szuperiornak tekinthető, ugyanakkor remisszióba került betegek aránya egyes vizsgálatok esetében nem mutat robosztus különbséget. A vizsgálatok jelentős részében a korábban hatástalannak bizonyult antidepresszáns terápia mellett alkalmazzák az rTMS kezelést, a betegek többsége a kontroll karon is aktív terápiában részesült. Az rTMS különböző protokollok (1. ábra) szerinti alkalmazását a placebo kezeléssel összehasonlító metaanalízis alapján a protokollok legtöbbje a válaszadási arányban hatásosabbnak bizonyult.¹⁹

Lefaucheur és munkatársai által 2014-ben publikált irányelv²⁰ célja egy evidencia-alapú ajánlás kialakítása az rTMS eljárás alkalmazásával kapcsolatban. Az ajánlásban megvizsgálták az eljárást több indikációban (fájdalom, Parkinson-kór, stroke stb.). A terápiarezisztens unipoláris depresszióban elérhető vizsgálati eredmények alapján A szintű ajánlással (határozottan hatásos) javasolják a legalább egy antidepresszánsra rezisztens

unipoláris depresszióban szenvedő betegek kezelésére a magas és alacsony frekvenciájú dorzolaterális prefrontális kéreg rTMS eljárást. Vizsgálták gyógyszeres terápiával szembeni hatásosságát, nem mutatkozott szignifikáns különbség, ugyanakkor az evidencia alacsony szintű. Add on kezelésként C szintű ajánlással javasolják a gyógyszeres terápia mellett. Az elektrokonvulzív terápiával való összevetésben a hatásossága összességében alulmaradt az rTMS kezelésnek, ugyanakkor míg a pszichotikus tüneteket mutató betegeknél az ECT kedvezőbb, addig a nem pszichotikus tüneteket nem tapasztaló betegek esetében azonos a hatásosság, ugyanakkor alacsony szintű evidencia áll rendelkezésre ebben az esetben is.

A Ludwig Boltzmann Institute for Health Technology Assessment (LBI-HTA; AIHTA) által 2017-ben megjelentetett tanulmány²⁹ célja a rTMS technológia hatásosságának és biztonságosságának értékelése volt a terápiarezisztens major depresszióban szenvedő betegek kezelése során. Az értékelésben olyan vizsgálatokat azonosítottak, amelyekben terápiarezisztens (legalább 2 AD hatóanyag) unipoláris depresszióban szenvedő felnőtt betegekkel kezelték és kontrollként placebo/sham vagy ECT kezelést alkalmaztak. Általánosságban a rTMS biztonságosnak és jól tolerálhatónak bizonyult. Az akut szakaszban placeboval szemben hatásosabbnak bizonyult, de ezt a különbséget a fenntartó szakaszban nem hozta. ECT-vel szemben nem bizonyult hatásosabbnak a remissziós és válaszadási rátában, az ECT statisztikailag szignifikánsnak és klinikailag jelentősen jobbnak bizonyult a depressziót értékelő pontszámok átlagában. Az evidencia-szint alacsony.

A McClintock és munkatársai által 2018-ban megjelentetett tanulmány²¹ célja egy szakértői konszenzusra épülő ajánlás a rTMS terápiarezisztens depresszióban történő alkalmazására. Az rTMS alkalmazását javasolják a major depresszív zavar akut kezelésre, amennyiben terápiarezisztens vagy jelentős szorongással társul betegsége (szakértői vélemény-nem teljes konszenzus). Amennyiben pszichotikus tünet vagy akutan öngyilkossági szándék társul a depresszióhoz más, bizonyítottan hatásos terápia (pl. ECT) alkalmazása megfontolandó.

Az egészség-gazdaságtani elemzésben szereplő metaanalízis összefoglalása:

Beválogatási szempontként a tanulmányban elérhető adat:

- a betegek korábbi sikertelen gyógyszeres terápiáinak számáról:
 - 24 esetben legalább 2 korábbi sikertelen gyógyszeres terápia (≥ 2), míg 8 esetben kevesebb mint 2 (< 2),
- arról, hogy az rTMS kezelést monoterápia vagy kiegészítő (add-on) terápia formájában alkalmazták:
 - 24 cikkben kiegészítő kezelésként (add-on/augmentation), míg 8 cikkben monoterápiaként (monotherapy) alkalmazták,

- az rTMS beavatkozás frekvencia tartományáról:
 - high (1, 5, 10, 20 Hz),
- az alkalmazott motoros küszöbről (MT):
 - 80-120%,
- az ülések számáról (N of sessions):
 - 10 és 30 között,
- a kezelés során alkalmazott impulzusok számáról (N of pulses):
 - 8.000-120.000 impulzus, és
- az alkalmazott mérőeszköztől, amivel a betegek depressziós állapotát mérték:
 - HAMD, MADRS, HRDS.

A kiválasztott vizsgálatokban az rTMS (add on; gyógyszeres terápia mellett) és a placebo/sham kezelési karokon meghatározták a remisszióba kerülő, a részleges választ adó és a kezelésre nem reagáló betegek számát (összesen 10 publikáció bizonyult elég részletesnek 12. táblázat).

Eredmények (13. táblázat):

- Remisszió (HDSR pont ≤ 7 érték/ QIDS-SR16 pont ≤ 5): RR: 2,65 (95% CI: 1,37; 5,31; p=0,002)
- Válaszadás (a remisszióban lévő betegekkel): RR: 2,19 (95% CI: 1,68; 2,86; p=0,000)
- Válaszadás (a remisszióban lévő betegek nélkül): RR: 2,32 (95% CI: 1,61; 3,32; p=0,000)
- Részleges válasz: RR: 1,13 (95% CI: 0,51; 2,52; p=0,734)

3.4.2 Relatív hatásosság és biztonságosság

Az elemzésben vizsgált eljárások hatásossági adatainak bemeneti adatai egy a Kérelmező által végzett meta-analízisből származnak a rTMS esetén, illetve a STAR*D vizsgálat eredményeiből a standard eljárás esetén.

Az rTMS eljárás hatásosságát számtalan vizsgálatban értékelték. Az ECT-val összehasonlító vizsgálatokból készített metaanalízisek egységesen az ECT kezelést találták hatásosabbnak a depresszió kezelésében. A STAR*D vizsgálatban a terápiarezisztens betegek kezelésre alkalmazott antidepresszáns hatóanyagok hatásossági eredményeit az rTMS kezelés során elért eredményekkel összevető metaanalízis nem talált jelentős különbséget. Ugyanakkor kevés adat áll rendelkezésre direkt összevetésből.

OGYÉI

Országos Gyógyszerészeti
és Élelmezés-egészségügyi Intézet

Technológia-értékelő Főosztály

1051 Budapest, Zrínyi u. 3.
Levélcím: 1372 Postafiók 450.
Tel: (1) 8869-300
E-mail: ogyei@ogyei.gov.hu
Web: www.ogyei.gov.hu

3.5 Orvosszakmai limitációk ismertetése

Az rTMS kezelés hatásos a terápiarezisztens depresszió kezelésében, de ennek mértékéről nem csak konzisztens eredmények érhetőek el.

A legtöbb vizsgálati eredmény az akut kezelésekkel kapcsolatban érhető el. A fenntartó kezelés hatásosságáról elérhető eredmények nem egyértelműek.

Az Orvostechikai Főosztály által kiállított OGYÉI/4746-1/2022 ügyiratszámú dokumentáció alapján a Magstim Rapid2 eszköz és tartozékai használati útmutatójában szereplő alkalmazási indikációk és a kérelemben szereplő új orvosi eljárások során alkalmazni kívánt indikációkkal nem egyezik meg.

4 Egészség-gazdaságtani elemzés értékelése

4.1 Az összehasonlításra kerülő eljárások költsége

Az rTMS eljárás költségének kiszámítása során a Kérelmező figyelembe vette, hogy előreláthatólag hány akut és fenntartó rTMS kezelés várható egy évben. Majd figyelembe véve az rTMS készülékek várható árát (6 különböző gyártótól kapott árajánlat átlaga alapján), a készülék működtetési költségeit, az amortizáció költségeit, valamint a gép üzemeltetését ellátó egészségügyi dolgozók bérköltségeit, megállapítják, hogy egy hónapra lebontva egy beteg esetében mekkora költséggel jár az egészségügyi ellátó rendszernek. Ezen számítások szerint egy rTMS akut terápia egy betegre eső várható költsége 237 738 Ft, míg a fenntartó kezelés egy betegnél jutó várható költsége 20 364 Ft. Fontos kiemelni, hogy a bemutatott egészség-gazdaságtani elemzés feltételezi, hogy minden rTMS kezelésben részesülő beteg esetében az akut kezelés költsége felmerül, míg a fenntartó kezelés csak azon betegek esetében várható, ahol a kezelő orvos a részleges vagy teljes remisszió ideje alatt a fenntartó kezelést szükségesnek ítéli.

A komparátor eljárás az elképzelhető gyógyszeres és ECT kezelések súlyozott átlaga. Ezt a Kérelmező szintén a hazai klinikák/kórházak által kitöltött kérdőívek segítségével, valamint a NEAK-tól a hazai centrumok betegforgalmára vonatkozó adatok alapján súlyozza be. Az ETC kezelés költségeinek kiszámításához a Kérelmező figyelembe veszi a két releváns HBCS kód (822A és 822B) súlyszámának előfordulás szerint súlyozott átlagát, az egy betegre jutó bértámogatás összegét, valamint magának az ETC terápiának a költségeit. A gyógyszeres kezelés költségeinek kiszámításánál a Kérelmező három lehetséges terápiás rezsim súlyozott átlagköltségeit vizsgálja, ezek az antidepresszáns terápia, az antidepresszáns+ antidepresszáns kombináció és az antidepresszáns+antipszichotikum kombinációs terápia.

A költségeket a 6. táblázat foglalja össze.

6. táblázat: Az egészség-gazdasági modellben felmerült eljárások várható költségei

Eljárás neve	Bruttó költség
Akut rTMS várható költsége	237 738 Ft
Fenntartó rTMS várható havi költsége	20 364 Ft/hó
822A és 822B HBCs kódok súlyszámának súlyozott átlaga	0,917474
Ft/HBCs súlyszám	198 000 Ft
1 súlyszámra jutó bértámogatás	173 002 Ft
Kórházi kezelés költsége	136 154 Ft
ECT kezelés költsége	340 385 Ft/kezelés
Gyógyszeres kezelés várható havi költsége	4 865 Ft/hó

Forrás: TEF saját szerkesztés

OGYÉI

Országos Gyógyszerészeti
és Élelmezés-egészségügyi Intézet

Technológia-értékelő Főosztály

1051 Budapest, Zrínyi u. 3.
Levélcím: 1372 Postafiók 450.
Tel: (1) 8869-300
E-mail: ogyei@ogyei.gov.hu
Web: www.ogyei.gov.hu

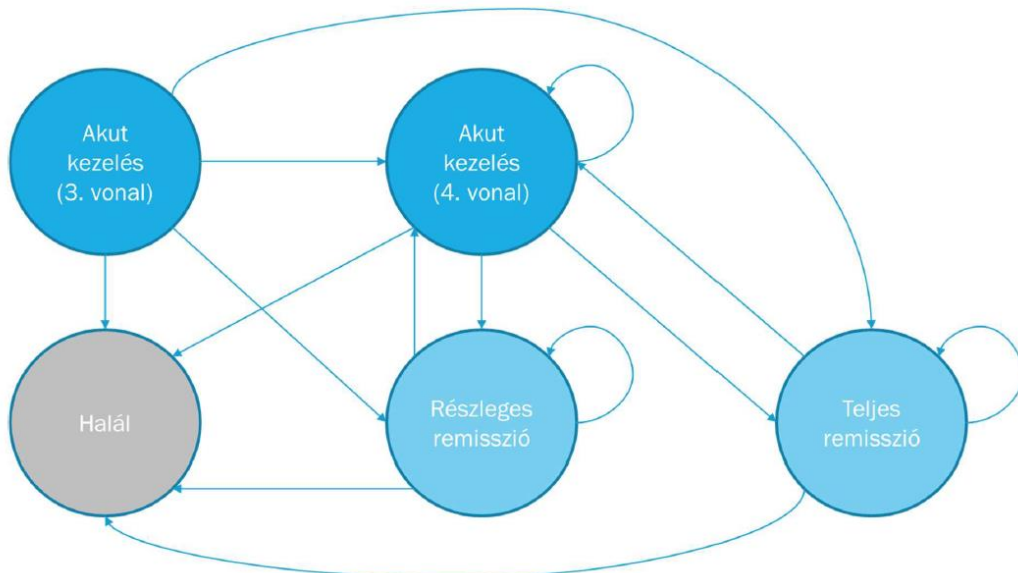
A Technológia-értékelő Főosztály felhívja a figyelmet, hogy a benyújtott elemzés alapján nem egyértelmű, hogy a Kérelmező a gyógyszerköltségek számítása során, az adott kombinációk összforgalmán kívül az egyes gyógyszerek adott kombinációs csoporton belüli forgalmát is figyelembe vette-e vagy erre az elérhető adatok alapján nem volt lehetősége.

4.2 Az egészség-gazdaságtani elemzés típusa, bemeneti adatai és eredményei

A társadalombiztosítási támogatási kérelemhez egy Markov szimulációs modellre épülő típusú teljeskörű gazdasági elemzés készült, melyben az rTMS eljárás alapesetben a jelenlegi Standard Eljárással, kerül összevetésre. A gazdasági elemzés alapja egy újonnan kifejlesztett egészség-gazdaságtani modell. Az elemzés 2 hónap hosszúságú ciklusokban 1 év időtávval, valamint a bemutatott eredmények a szimuláció 100 000 futtatásának összesítéséből származik.

A modell alapértelmezett betegpopulációja az akut major depresszív zavarban szenvedő, két antidepresszáns terápiára nem megfelelően reagáló betegekből áll. A betegek a modell két karján kéthavonta véletlenszerűen egy adott döntésifa-szerűen ábrázolható betegúton mennek végig. Ezek a beteg utak betegek számára elérhető egészségi állapotok és kezelési lehetőségek, illetve ezek előfordulásának valószínűségé által vannak meghatározva. Egy ciklusban, figyelembe véve a kart (pl. fenntartó rTMS kezelés lehetséges-e, azaz a beteg a rTMS karon van-e) és az előző ciklus végén beálló egészségi állapotot a modell szimulálja, hogy a megadott valószínűségi változók alapján mi történik a beteggel.

1. ábra: Az általános modell struktúra

Forrás: A Kérelmező által benyújtott „rTMS CEA_PTE_202111122” c. dokumentum 36. oldala

A fentebbi 1. ábra mutatja be, hogy ha csak a ciklusok végi kimenetekre egyszerűsítünk, akkor megközelítőleg, hogyan néz ki a modell struktúrája. Minden ciklus végén a betegek az itt ábrázolt egyik egészségi állapot valamelyikébe kerül bele. Azonban a modell a két hónapos ciklusok mindegyikében egy rekurzív döntési fa alapján határozza meg, hogy a szimulált páciens melyik egészségügyi állapotba fog bekerülni.

Az elemzésben vizsgált eljárások hatásossági adatainak bemeneti adatai egy a Kérelmező által végzett meta-analízisből származnak a rTMS esetén, illetve a STAR*D vizsgálat eredményeiből a standard eljárás esetén.

Az elemzésben felhasznált hasznossági adatok a Janicak (2013)²² cikkből származtak, ugyanis a Kérelmező részletesen bemutatott irodalom kutatása alapján, egyedül ennek az egészségi állapotai feleltethetőké meg a bemutatott modell állapotaival.

Az elemzésben felhasznált egységköltségek és erőforrás-felhasználási mintázatok adatai szakértői véleményekből, a Pécsi Tudományegyetem, Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika belső adatbázisaiból, valamint finanszírozói adatbázisokból származtak.

A Kérelmező által készített egészség-gazdaságtani elemzés a rTMS eljárás esetében többlet-egészségnyereséget (0,05 QALY) és magasabb várható költségeket (287 625 Ft) számszerűsít az standard eljárás komparátorral szemben az alapesetben bemutatott egy éves időtávon, így

az eljárás alapesetben számított ICER értéke (5 373 460 Ft/QALY) alacsonyabb, mint az egészség-gazdaságtani elemzések készítéséről szóló irányelvben szereplő, az itt bemutatott 0,08 TEM értékű esetekre vonatkozó küszöbérték.

Az rTMS eljárás által elért többlet-egészségnyereség forrása döntően az, hogy a betegek nagyobb hányada kerül részleges remisszióba; a várható többlet-költségek forrása pedig az rTMS kezelés költségei.

7. táblázat: A költség-hatékonysági modell alapértelmezett eredménye

Terápia	Költség	QALY	Inkr. költség	Inkr. QALY	ICER
rTMS	989 925 Ft	0,658	287 625 Ft	0,053	5 373 460 Ft / QALY
Standard eljárás	702 299 Ft	0,605	ref.	ref.	-

Forrás: a Téf saját szerkesztése a benyújtott elemzés alapján

A Kérelmező egyváltozós érzékenységvizsgálattal egészítette ki az elemzést, melynek eredményei alapján a modell a remisszió többlethasználtságára, az rTMS kezelés egyszeri költségére és a fenntartó rTMS kezelés nélküli relapszus valószínűségére a legérzékenyebb.

A Technológia-értékelő Főosztály felhívja a figyelmet, hogy a kérelemhez mellékelt TreeAge licenzkód érvénytelen volt, mely az egészség-gazdaságtani modell validációját lehetetlenné tette a Főosztály számára. A Téf hiánypótlás keretében jelezte a problémát a Kérelmezőnek, ugyanakkor az érvényes licenzkód csak 2022.02.25-én érkezett meg a Főosztályra limitált lehetőségeket hagyva ezzel a modell validálására, alapos megismerésére. Mindezek okán a bemutatott költséghatékonysági eredmények megbízhatóságát bizonytalanság terheli.

4.3 Az új technológiával kezelhető betegek száma

A Kérelmező a betegszám becslését epidemiológiai adatok végezte el, mely alapján a teljes kezelt betegszám az rTMS eljárás esetében az 1., 2. és 3. év végére 618, 1 452 és 2 394 főre tehető, ha az akut és fenntartó terápiás betegeket egybe számoljuk.

4.4 Becsült költségvetési hatás

A Kérelmező által várt, listaáron számított, a rTMS eljárás összegzett bruttó költségvetési hatása 66,7 millió Ft, 138,9 millió Ft és 213,9 millió Ft a befogadó döntést követő 1., 2. és 3. évben. A Kérelmező ezen kívül bemutatja, hogy az rTMS kezelés miatt elkerült gyakoribb

hospitalizációval járó költségeket is figyelembe vevő nettó költségvetési hatás 35,47 millió Ft, 76,47 millió Ft, majd 120,22 millió Ft.

8. táblázat: A Kérelmező által becsült bruttó és nettó költségvetési hatás

	1. év	2. év	3. év
Éves becsült kezelt betegek száma	618 fő	1 452 fő	2 394 fő
Becsült bruttó költségvetési hatás (rTMS)	66 707 104 Ft	138 928 423 Ft	213 906 850 Ft
Becsült bruttó költségvetési hatás (Hospitalizáció)	31 228 560 Ft	62 457 120 Ft	93 685 680 Ft
Becsült nettó költségvetési hatás	35 478 544 Ft	76 471 303 Ft	120 221 170 Ft

Forrás: TÉF saját szerkesztés a benyújtott kérelem alapján

Ezen kívül a Kérelmező megbecsülte több alternatív scenárió költségvetési-hatását is. Az első kettő ezek közül, azt számszerűsítették, hogy mi történik, ha a betegek szignifikánsan nagyobb százaléka kap akut vagy fenntartó rTMS kezelést. Ha az akut terápiában részesülők száma 100%-ra emelkedik, akkor a 3. évre a nettó költségvetési hatás megduplázódik 240 millió forintra. Míg, ha az akutt rTMS terápia után a betegek nagyobb része kapna fenntartó kezelést ugyan ez az érték megközelítőleg 170 millió forintra emelkedne.

Ennél lényegesebb különbségeket jelent, hogy a harmadik felvázolt scenárió, mely során más metódust használva is megbecsülték a betegszámot. Ennek során szignifikánsan nagyobb betegszámot prediktált a Kérelmező és ennek megfelelően ebben az esetben a nettó költségvetési hatás szignifikánsan magasabb lenne, mint az alapértelmezett esetben. Ezt a scenáriót mutatja be a 9. táblázat.

9. táblázat: A Kérelmező által becsült alternatív betegszám esetén fennálló költségvetési hatás

	1. év	2. év	3. év
Éves becsült kezelt betegek száma	1 717 fő	4 033 fő	6 650 fő
Becsült bruttó költségvetési hatás (rTMS)	185 297 512 Ft	385 912 287 Ft	594 185 694 Ft
Becsült bruttó költségvetési hatás (Hospitalizáció)	86 746 000 Ft	173 492 000 Ft	260 238 000 Ft
Becsült nettó költségvetési hatás	98 551 512 Ft	212 420 287 Ft	333 947 694 Ft

Forrás: TÉF saját szerkesztés a benyújtott kérelem alapján

A Technológia-értékelő Főosztály megjegyzi, hogy a költségvetési-hatás számításakor bemutatott komparátor sokkal kevésbé tekinthető teljeskörűnek, mint a költség-hatásossági elemzésben bemutatott standard eljárás komparátor. Ennek köszönhetően a becsült nettó költségvetési-hatás értékét súlyos bizonytalanság terheli.

A **Technológia-értékelő Főosztály kiegészítésképp megjegyzi**, hogy az érvényes hazai irányelv²³ a költségvetési-hatás elemzését 4 évre írja elő, az itt bemutatott 3 helyett.

4.5 Egészség-gazdaságtani limitációk ismertetése

A technológiával kapcsolatban felmerülő leginkább lényeges egészség-gazdaságtani limitáció, hogy az orvostechonikai eszközök befogadásakor meg kell különböztetni a beszerzés és a működtetés ráfordításait. A befogadásnak szélesebb körű gazdasági hatásai lehetnek, például a betanítás költsége, kezdeti intézményi költségek, rezsiköltség, amortizációs költségek stb., melyek közül a Kérelmező többet nem vett figyelembe. Ugyan egyes esetekben, mint a centrum hatás vagy a betanítási költségek a Kérelmező ezek hiányát megmagyarázza azzal, hogy csak adott pszichiátriai központokban fogják használni, így lényegtelenek. Azonban a Kérelmező maga is elismeri, hogy az amortizáció költségének bevonása az elemzésbe (magyarán annak a feltételezésnek a beépítése, hogy az rTMS gépek nem örökké működnek) a költség-hatékonysági küszöbérték közelébe, bár még mindig alá, emelik az ICER értékét.

Az alternatív alapeset eredményeit a 10. táblázat mutatja.

10. táblázat: A kérelmezői alapeset, illetve az alternatív alapeset és az egészség-gazdaságtani modell eredményei

	Inkrementális költség	Inkrementális egészségnyereség	ICER
Alapeset rTMS vs.Standard eljárás	287 625 Ft	0,053 QALY	5 373 460 Ft / QALY
Alternatív alapeset (TéF javaslat) rTMS vs.Standard eljárás	374 505 Ft	0,052 QALY	7 066 880 Ft / QALY

Forrás: TéF saját összeállítás

5 Nemzetközi technológia értékelések

A Technológia-értékelő Főosztály a kérelemben szereplő technológiával/eljárással kapcsolatban az alábbi külföldi HTA irodák által készített értékeléseket, illetve állásfoglalásokat azonosította.

11. táblázat: A nemzetközi HTA irodák értékelései

HTA iroda	Dátum	Vélemény	Forrás
NICE	2015-12-16	A nemzeti irányelvben összefoglalja, hogy a rövid távú hatásossági adatok elfogadhatóak, komoly biztonságossági aggály nem merült fel. A kezelés előtt a beteget tájékoztatni szükséges az egyéb kezelési lehetőségekről, illetve, hogy előfordulhat, hogy a terápia nem jár eredménnyel. Azon betegkör további pontosítása, akik számára előnyt jelent a terápia, a fenntartókezelés és a hosszú távú hatásossági eredmények további megismerése szükséges.	24
SMC	2022-02-21	n.a.	
CADTH	2015-10-06	A 2015-ben nem állt rendelkezésre a terápiával kapcsolatos irányelv, az áttekintett evidenciák alapján a placebo kezeléssel szemben inkonzisztens szuperioritást, a gyógyszeres terápiákkal azonos hatásosságot mutatott. Az ECT kezeléssel szemben többletkiáramlás várható.	25
	2019-06-28	2019-ben a frissített értékelés konzisztens az előzetes véleménnyel.	26
HAS	2020-10-08	Az irányelvi ajánlásukban szereplő indikáció: közepesen súlyos és súlyos terápiaerezisztens depresszióban történő alkalmazása gyógyszeres terápiát kiegészítve akut és fenntartó szakaszban egyaránt.	27
IQWiG	2022-02-21	n.a.	
ICER-REVIEW	2011-12-22	2011-ben publikálták a depresszió nem-gyógyszeres kezelési lehetőségeit összesítő értékelésüket. Hasonlóan a korábbi értékelésekhez szintén az inkonzisztens hatásossági eredményeket és az ECT-vel szembeni többletkiáramlást emelték ki.	28
NCPE	2022-02-21	n.a.	
AIHTA (LBI-HTA)	2017-07-17	Az értékelésben az elérhető evidenciák alapján megállapították, hogy a placebo kezeléshez képest a hatásosabb, a biztonságossága nem különbözött. A hosszú távú adatok alapján a hatásosságbeli különbség nem marad fenn (alacsony szintű evidencia alapján). ECT-vel szemben nem bizonyult hatásosabbnak, de az összehasonlítást nehezítik az eltérő terminológiák, a biztonságosságban nem mutatkozott különbség. A TRD korai fázisában javasolják az alkalmazását, megelőzheti az invazív technológiákat. Újraértékelés javasolt nagyobb betegszámú vizsgálatok eredményei alapján.	29

Forrás: TEF saját összeállítás

6 A 28/2010. EüM rendelet szerinti szempontrendszer

A Technológia-értékelő Főosztály a Kérelmező által benyújtott dokumentumok felhasználásával az alábbiakban összegzi a 28/2010. EüM rendelet 1. melléklete szerinti kiértékelését a NEAK általi pontozás támogatására. Az alábbi összegzés a Technológia-értékelő Főosztálynak átadott, Kérelmező által készített dokumentáció alapján történt.

6.1 Egészségügyi prioritások

6.1.1 Népegészségügyi programok

Az rTMS terápia elősegíti a 28/2010. (V. 12.) EüM rendelet 1. mellékletében lévő a Lelki Egészség Országos Programban meghatározott népegészségügyi program céljainak megvalósulását.

6.1.2 Szakpolitikai prioritások

A kérelmezett technológia/eljárás összhangban van a 28/2010. (V. 12.) EüM rendelet 1. mellékletében alább felsorolt szakmapolitikai prioritásokkal:

- megfelel az egészségügyi ellátórendszer hatékonyságát elősegítő eljárás definíciójának (azon eljárások, amelyek a már befogadott eljárásoknál kevesebb erőforrás felhasználásával ugyanakkora, vagy nagyobb eredményt, vagy ugyanakkora erőforrással nagyobb eredményt, vagy több erőforrással lényegesen nagyobb eredményt érnek el),
- megfelel a kórházi ellátást helyettesítő vagy kiváltó ellátási formák definíciójának (azon szolgáltatások, amelyek a kórházi benntartózkodás időtartamát lerövidítik, vagy szükségtelenné teszik),
- megfelel a minimál invazív vagy non-invazív beavatkozások definíciójának (azon eljárások, amelyek a beteg testébe bőrön, nyálkahártyán vagy más testnyíláson keresztül behatoló fizikai beavatkozást minimalizálják vagy nem igénylik),
- megfelel a rehabilitálhatóságot elősegítő eljárások definíciójának (azon eljárások, amelyek a beteg teljes, vagy nagyobb mértékű felépülését, életminőség javulását teszik lehetővé a már befogadott és alkalmazott beavatkozásokhoz képest),
- megfelel a prevenciók eljárások definíciójának (azon eljárások, életviteli módok, valamint motivátorok, amelyek célja a betegségek megelőzése, korai felismerése, a szövődmények kialakulásának megelőzése).

6.1.3 Aggregált egészségnyereség

A Kérelmező az egészség-gazdaságtani elemzésben 0,658 QALY-t számszerűsített a rTMS eljárás alkalmazásakor.

6.2 A kórkép súlyossága

A kérelem tárgyát képező eljárást egyaránt alkalmazzák életet veszélyeztető és nem veszélyeztető akut és krónikus kórképekben.

6.3 Esélyegyenlőség

6.3.1 Érintett betegpopuláció nagysága

A Kérelmező az rTMS akut terápiában részesülő depressziós betegek számát 713 főre becsülte, a sikeres akut kezelést (4-6 hét) követően a fenntartó kezelésben (átlagosan 6 hónap) részesülő betegek aránya 45%, mely érték az egészség-gazdaságtani modellből származik.

6.3.2 Elérhetőség, hozzáférhetőség

Magyarországon az rTMS készülékek jelenleg nem részesülnek finanszírozásban.

Több hazai fekvőbeteg és járóbeteg szakellátó intézményben (pszichiátriai és neurológiai) alkalmazzák különböző pszichiátriai és neurológiai betegségekben, de elsősorban terápia-rezisztens major depresszív zavarban (TRD).

A kérelmezett eljárás alkalmazására a pszichiátriai fekvőbeteg-szakellátó és járóbeteg-szakellátó intézmények állnak felkészülve.

6.4 Költséghatékonyság

6.4.1 ICER értéke

Az alapértelmezett ICER értéke (5 373 460 Ft/QALY) az érvényes irányelvben megfogalmazott küszöbérték alatt van (7 382 730 Ft/QALY).

6.4.2 Egy betegre jutó egészségnyereség

Az egy főre jutó egészségnyereség QALY-ban kifejezett értéke 0,05 QALY. A TEM értéke 0,08, amely alapján a technológia a legalacsonyabb küszöbértékkel rendelkező kategóriába esik.

6.5 Aggregált költségvetési hatás

A technológia használata nem eredményez megtakarítást, alkalmazása a támogatásiáramlás emelkedésével jár a vizsgált indikációban. Az elemzés alapján az rTMS kezelés miatt elkerült gyakoribb hospitalizációval járó költségeket is figyelembe vevő nettó költségvetési hatás 35,47 millió Ft, 76,47 millió Ft, majd 120,22 millió Ft.

6.6 Hazai és nemzetközi szakmai megítélés

6.6.1 Az Egészségügyi Szakmai Kollégium véleménye

A major (unipoláris) depresszív zavar diagnosztikájáról és terápiájáról szóló (2021.07.01. - 2024.06.25.) hazai szakmai irányelvben szerepel az rTMS kezelés az egyéb neuromodulációs eljárások mellett. A depressziós epizód akut kezelésében támogatják az rTMS kezelést olyan betegek esetén, akik minimum egy antidepresszívumra nem reagáltak.

Az rTMS kezelés elvégzésére alkalmas eszközök közül a Pécsi Tudományegyetemen elérhető a Nexstim, a Semmelweis Egyetemen a Magstim készülék érhető el. A beadványhoz csatolt szakorvosi vélemény az rTMS eljárás terápia-rezisztens depresszióban történő alkalmazásával kapcsolatban fogalmaz meg ajánlást.

6.6.2 Nemzetközi alkalmazás

Az rTMS kezelés Németországban, Hollandiában és Horvátországban, a Nexstim NBT 2 eszköz Németországban közfinanszírozott az Európai Unión belül.

6.6.3 Az eljáráshoz kapcsolódó tudományos bizonyítékok besorolása

Az eljáráshoz kapcsolódóan számtalan tudományos bizonyíték áll rendelkezésre, amelyek kisebb és nagyobb betegszámú és eltérő metodikájú vizsgálatok és azok különböző szempontok szerint felállított metaanalízise. A több évtizedet felölelő időszakban keletkeztek pozitív és negatív vizsgálati eredmények, amelyeket általánosságban a legfrissebb metaanalízisekben az rTMS eljáráshoz kapcsolódó hozzáadott értékkel azonosítanak placebo/sham kezeléssel szemben. A heterogenitást tovább növeli, hogy a terápiarezisztencia fogalma sem azonos minden vizsgálatban.

Mellékletek

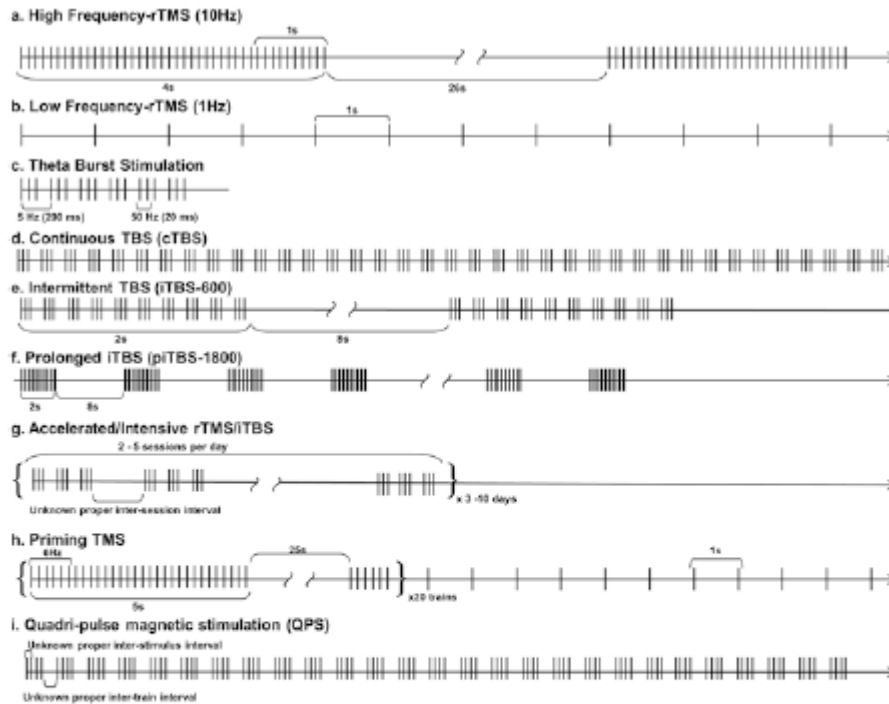

Fig. 18.1 Newer forms of transcranial magnetic stimulation. (a) High frequency-rTMS: 3000 pulses/session; (b) low frequency-rTMS: usually 900 pulses/session, but no consensus pulse numbers; (c) Theta Burst Stimulation (TBS): bursts of three 50 Hz pulses (or 20 Hz) at 5 Hz intervals; (d) continuous TBS (cTBS): either 300 pulses or 600 pulses without any interruption; (e) intermittent TBS (iTBS): 2-second train of bursts every 10 s, standard dose: 600 pulses/session; (f) prolonged iTBS (piTBS): three times longer than standard iTBS, 1800 pulses/session; (g) accelerated/intensive rTMS/iTBS: usually given 2–5 sessions a day with proper inter-session interval, treated for 3–10 days; (h) priming TMS: priming 20 trains of 6 Hz rTMS followed by 1 Hz 900 pulses/session; (i) quadri-pulse magnetic stimulation (QPS): four equal TMS pulses at proper inter-stimulus interval and proper inter-train interval

2. ábra: A különböző TMS protokollok

Forrás: Cheng 2021³⁰

12. táblázat: A metaanalízisbe bevont 10 cikk adatainak összefoglaló táblázata

Article	Type of therapy	Hz	MT	N of drug trials	N of sessions	N of pulses	Applied depression Scale	Randomized double blinded Sham controlled
Filipčić 2019	Augmentation	10 Hz	120%	>=2	20	60000	HAMD-17, MADRS	Y
Taylor 2018	Augmentation	10 Hz	120%	>=2	20	60000	MADRS, HRSD, QIDS-SR, GAD-7	Y
Blumberger 2016	Augmentation	10 Hz	120%	>=2	15	31500	HAMD	Y
Bakim 2012	Augmentation	20Hz	80 % and 110%	>=2	30	24000	HAMD-17, MADRS	Y
Blumberger 2012	Augmentation	10 Hz	>100%	>=2	15	21750	HDRS	Y
Rossini 2005a	Augmentation	15 Hz	80% and 100%	>=2	10	6000	HAMD, CGI-S, CGI-I	Y
Su 2005	Augmentation	5 Hz, 20 Hz	100%	>=2	10	16000	HAMD, HAM-A, CGI-S, BDI	Y
Koerselman 2004	Augmentation	20Hz	80%	>=2	10	8000	HAMD	Y
Boutros 2002	Augmentation	20Hz	80%	>=2	10	8000	HAMD	Y
Padberg 2002	Augmentation	10 Hz	90% and 100%	>=2	10	15000	MADRS, HRSD	Y

Forrás: egészség-gazdaságtani elemzés

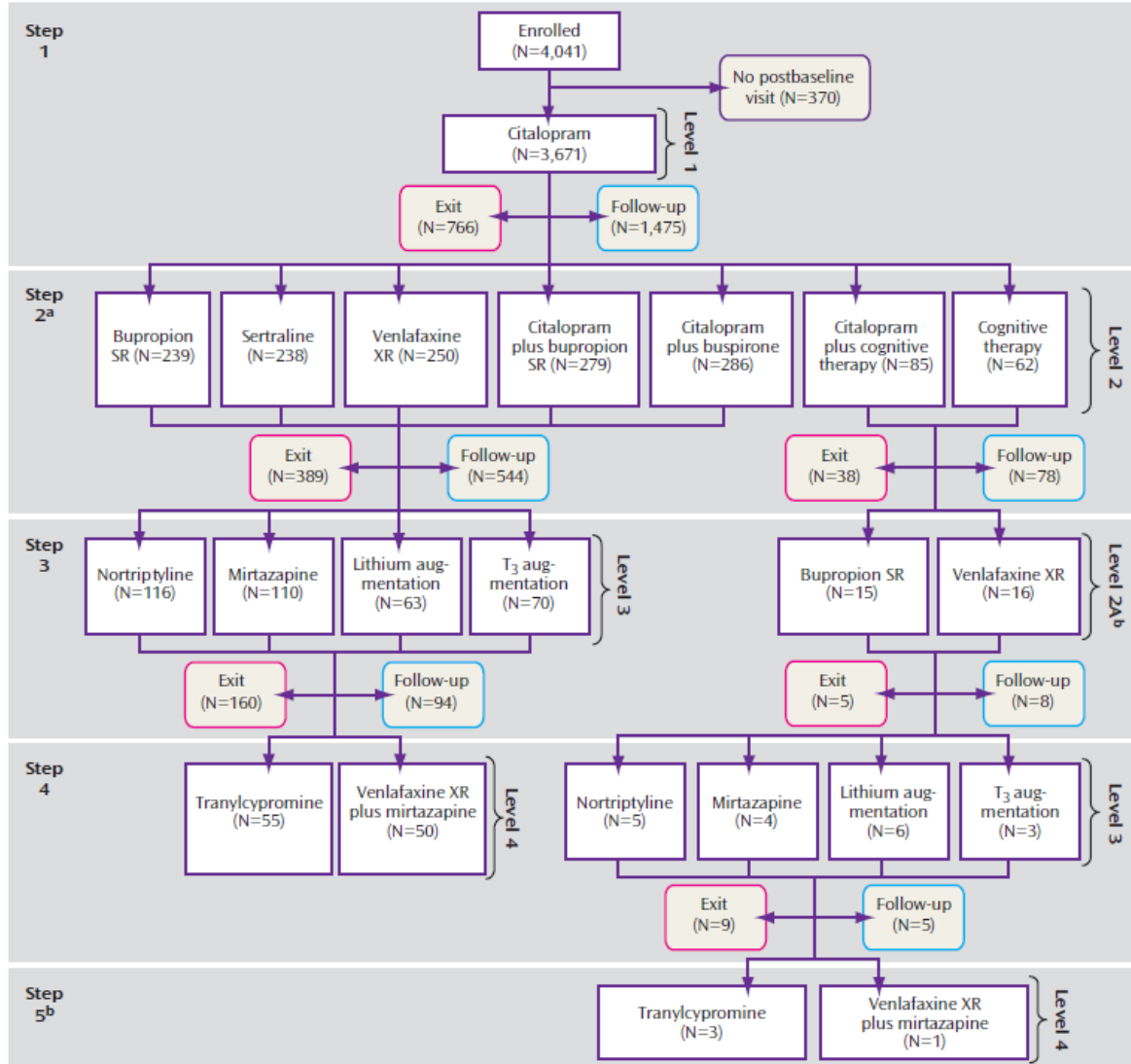
13. táblázat: A metaanalízisek eredményeinek összefoglaló táblázata

	Remission	Response (klinikai 20 cikk)	Response (klinikai 10 cikk)	Partial Response (modell input 10 cikk)
Combined Effect Size				
Risk Ratio	2.65	2.19	2.32	1.13
CI Lower limit	1.32	1.68	1.61	0.51
CI Upper limit	5.31	2.86	3.32	2.52
Z-value	3.16	6.18	5.26	0.34
One-tailed p-value	0.001	0	0	0.367
Two-tailed p-value	0.002	0	0	0.734
Number of incl. subjects	603	912	603	603
Number of incl. studies	10	20	10	10
Heterogeneity				
Q	11.74	17.17	8.21	11.11
p_Q	0.228	0.58	0.514	0.268
I²	23.36%	0.00%	0.00%	19.01%
T² (Risk Ratio)	0.24	0	0	0.28
T (Risk Ratio)	0.49	0	0	0.53

Forrás: egészség-gazdaságtani elemzés

14. táblázat: Patient flow STAR*D vizsgálat

^a Nine participants entered step 2 without a step 1 postbaseline visit being recorded.

^b Only possible for participants who received cognitive therapy plus citalopram at step 2.

Forrás: Rush 2006

7 Hivatkozások

¹ EUnetHTA Core HTA of other technologies using the HTA Core Model® / Rapid as-sessment of other technologies using the HTA Core Model® for Rapid Relative Effectiveness Assessment.

https://d2yaq9q3r816qg.cloudfront.net/wp-content/uploads/2021/05/Assessment-report-template_other-technologies_-EUnetHTA-Core-HTA.docx?x50316 [2021. 11. 30.]

² Janicak, P.G., Dunner, D.L., Aaronson, S.T., Carpenter, L.L., Boyadjis, T.A., Brock, D.G., Cook, I.A., Lanocha, K., Solvason, H.B., Bonneh-Barkay, D., Demitrack, M.A. Transcranial magnetic stimulation (TMS) for major depression: a multisite, naturalistic, observational study of quality of life outcome measures in clinical practice. *CNS Spectr* 18, 322–332.

³ A major (unipoláris) depresszív zavar: diagnosztikai és terápiás irányelveiről (2021.07.01. - 2024.06.25.) 2021. Eük 12

⁴ Thase M, Conolly R. Unipolar depression in adults: Choosing treatment for resistant depression, 2021 UpToDate, utoljára frissítve: 2021-08-31 <https://www.uptodate.com/contents/unipolar-depression-in-adults-choosing-treatment-for-resistant-depression/>

⁵ Thase M, Connolly R. Unipolar depression in adults: General principles of treating resistant depression © 2022 UpToDate, utoljára frissítve: 2021-04-20 <https://www.uptodate.com/contents/unipolar-depression-in-adults-general-principles-of-treating-resistant-depression/>

⁶ Management of Major Depressive Disorder Working Group. VA/DoD clinical practice guideline for the management of major depressive disorder. Washington (DC): U.S. Department of Veterans Affairs; 2016: <https://www.healthquality.va.gov/guidelines/MH/mdd/VADoDMDDCPGFINAL82916.pdf>.

⁷ Milev RV, Giacobbe P, Kennedy SH, Blumberger DM, Daskalakis ZJ, Downar J, Modirrousta M, Patry S, Vila-Rodriguez F, Lam RW, MacQueen GM, Parikh SV, Ravindran AV; CANMAT Depression Work Group. Canadian Network for Mood and Anxiety Treatments (CANMAT) 2016 Clinical Guidelines for the Management of Adults with Major Depressive Disorder: Section 4. Neurostimulation Treatments. *Can J Psychiatry*. 2016 Sep;61(9):561-75. doi: 10.1177/0706743716660033

⁸ American Psychological Association. (2019). Clinical practice guideline for the treatment of depression across three age cohorts. <https://www.apa.org/depression-guideline>

⁹ Bauer M, Pfennig A, Severus E, Whybrow PC, Angst J, Möller HJ; World Federation of Societies of Biological Psychiatry. Task Force on Unipolar Depressive Disorders. World Federation of Societies of Biological Psychiatry (WFSBP) guidelines for biological treatment of unipolar depressive disorders, part 1: update 2013 on the acute and continuation treatment of unipolar depressive disorders. *World J Biol Psychiatry*. 2013 Jul;14(5):334-85. doi: 10.3109/15622975.2013.804195. Epub 2013 Jul 3. PMID: 23879318.

¹⁰ Rossi S, Hallett M, Rossini PM, Pascual-Leone A; Safety of TMS Consensus Group. Safety, ethical considerations, and application guidelines for the use of transcranial magnetic stimulation in clinical practice and research. *Clin Neurophysiol*. 2009;120(12):2008-2039. doi:10.1016/j.clinph.2009.08.016

¹¹ Malhi GS, Bell E, Bassett D, Boyce P, Bryant R, Hazell P, Hopwood M, Lyndon B, Mulder R, Porter R, Singh AB, Murray G. The 2020 Royal Australian and New Zealand College of Psychiatrists clinical practice guidelines for mood disorders. *Aust N Z J Psychiatry*. 2021 Jan;55(1):7-117. doi: 10.1177/0004867420979353. PMID: 33353391.

- ¹² Rush AJ, Fava M, Wisniewski SR, Lavori PW, Trivedi MH, Sackeim HA, Thase ME, Nierenberg AA, Quitkin FM, Kashner TM, Kupfer DJ, Rosenbaum JF, Alpert J, Stewart JW, McGrath PJ, Biggs MM, Shores-Wilson K, Lebowitz BD, Ritz L, Niederehe G; STAR*D Investigators Group. Sequenced treatment alternatives to relieve depression (STAR*D): rationale and design. *Control Clin Trials*. 2004 Feb;25(1):119-42. doi: 10.1016/s0197-2456(03)00112-0. PMID: 15061154.
- ¹³ Rush AJ, Trivedi MH, Wisniewski SR, Nierenberg AA, Stewart JW, Warden D, Niederehe G, Thase ME, Lavori PW, Lebowitz BD, McGrath PJ, Rosenbaum JF, Sackeim HA, Kupfer DJ, Luther J, Fava M. Acute and longer-term outcomes in depressed outpatients requiring one or several treatment steps: a STAR*D report. *Am J Psychiatry*. 2006 Nov;163(11):1905-17. doi: 10.1176/ajp.2006.163.11.1905. PMID: 17074942.
- ¹⁴ Kellner C. Technique for performing electroconvulsive therapy (ECT) in adults, © 2022 UpToDate utoljára frissítve 2021-04-14 <https://www.uptodate.com/contents/technique-for-performing-electroconvulsive-therapy-ect-in-adults/>
- ¹⁵ Kellner C. Overview of electroconvulsive therapy (ECT) for adults, © 2022 UpToDate utoljára frissítve 2021-09-16 <https://www.uptodate.com/contents/overview-of-electroconvulsive-therapy-ect-for-adults/>
- ¹⁶ Kellner C. Unipolar major depression in adults: Indications for and efficacy of electroconvulsive therapy (ECT), © 2022 UpToDate utoljára frissítve 2021-09-13 <https://www.uptodate.com/contents/unipolar-major-depression-in-adults-indications-for-and-efficacy-of-electroconvulsive-therapy-ect/>
- ¹⁷ Kaster TS, Vigod SN, Gomes T, Sutradhar R, Wijeyesundera DN, Blumberg DM. Risk of serious medical events in patients with depression treated with electroconvulsive therapy: a propensity score-matched, retrospective cohort study. *Lancet Psychiatry*. 2021 Aug;8(8):686-695. doi: 10.1016/S2215-0366(21)00168-1. Epub 2021 Jul 12. PMID: 34265274.
- ¹⁸ Rönnqvist I, Nilsson FK, Nordenskjöld A. Electroconvulsive Therapy and the Risk of Suicide in Hospitalized Patients With Major Depressive Disorder. *JAMA Netw Open*. 2021 Jul 1;4(7):e2116589. doi: 10.1001/jamanetworkopen.2021.16589. PMID: 34287633; PMCID: PMC8295734.
- ¹⁹ Brunoni AR, Chaimani A, Moffa AH, Razza LB, Gattaz WF, Daskalakis ZJ, Carvalho AF. Repetitive Transcranial Magnetic Stimulation for the Acute Treatment of Major Depressive Episodes: A Systematic Review With Network Meta-analysis. *JAMA Psychiatry*. 2017 Feb 1;74(2):143-152. doi: 10.1001/jamapsychiatry.2016.3644. Erratum in: *JAMA Psychiatry*. 2017 Apr 1;74(4):424. PMID: 28030740.
- ²⁰ Lefaucheur JP, André-Obadia N, Antal A, Ayache SS, Baeken C, Benninger DH, Cantello RM, Cincotta M, de Carvalho M, De Ridder D, Devanne H, Di Lazzaro V, Filipović SR, Hummel FC, Jääskeläinen SK, Kimiskidis VK, Koch G, Langguth B, Nyffeler T, Oliviero A, Padberg F, Poulet E, Rossi S, Rossini PM, Rothwell JC, Schönfeldt-Lecuona C, Siebner HR, Slotema CW, Stagg CJ, Valls-Sole J, Ziemann U, Paulus W, Garcia-Larrea L. Evidence-based guidelines on the therapeutic use of repetitive transcranial magnetic stimulation (rTMS). *Clin Neurophysiol*. 2014 Nov;125(11):2150-2206. doi: 10.1016/j.clinph.2014.05.021. Epub 2014 Jun 5. PMID: 25034472.
- ²¹ McClintock SM, Reti IM, Carpenter LL, McDonald WM, Dubin M, Taylor SF, Cook IA, O'Reardon J, Husain MM, Wall C, Krystal AD, Sampson SM, Morales O, Nelson BG, Latoussakis V, George MS, Lisanby SH; National Network of Depression Centers rTMS Task Group; American Psychiatric Association Council on Research Task Force on Novel Biomarkers and Treatments. Consensus Recommendations for the Clinical Application of Repetitive Transcranial Magnetic Stimulation (rTMS) in the Treatment of Depression. *J Clin Psychiatry*. 2018 Jan/Feb;79(1):16cs10905. doi: 10.4088/JCP.16cs10905. PMID: 28541649; PMCID: PMC5846193.
- ²² Janicak, P.G., Dunner, D.L., Aaronson, S.T., Carpenter, L.L., Boyadjis, T.A., Brock, D.G., Cook, I.A., Lanocha, K., Solvason, H.B., Bonneh-Barkay, D., Demitrack, M.A. Transcranial magnetic stimulation (TMS)

OGYÉI

Országos Gyógyszerészeti
és Élelmezés-egészségügyi Intézet

Technológia-értékelő Főosztály

1051 Budapest, Zrínyi u. 3.
Levélcím: 1372 Postafiók 450.
Tel: (1) 8869-300
E-mail: ogyei@ogyei.gov.hu
Web: www.ogyei.gov.hu

for major depression: a multisite, naturalistic, observational study of quality of life outcome measures in clinical practice. *CNS Spectr* 18, 322–332.

²³ Az Emberi Erőforrások Minisztériuma egészségügyi szakmai irányelve az egészség-gazdaságtani elemzések készítéséhez és értékeléséhez, elérhető: <http://www.kozlonyok.hu/kozlonyok/Kozlonyok/6/PDF/2021/21.pdf> [2022. 01. 21]

²⁴ NICE IPG542 <https://www.nice.org.uk/guidance/ipg542/resources/repetitive-transcranial-magnetic-stimulation-for-depression-pdf-1899871923433669>

²⁵ CADTH:

https://www.cadth.ca/sites/default/files/pdf/htis/2019/RC0708_Repetitive%20Transcranial%20Magnetic%20Stimulation_Final.pdf

²⁶ CADTH: <https://www.cadth.ca/sites/default/files/pdf/htis/2019/RC1142%20rTMS%20Final.pdf>

²⁷ HAS: https://www.has-sante.fr/upload/docs/application/pdf/2020-10/cadrage_smtr.pdf

²⁸ ICER-REVIEW: http://icerorg.wpengine.com/wp-content/uploads/2020/10/Final-Report-TRD_FINAL2.pdf

²⁹ AIHTA: Erdos, J. and Ibargoyen Roteta, N. and Gutiérrez Ibarluzea, I. (2017): Repetitive transcranial magnetic stimulation for treatment-resistant major depression. Decision Support Document 107.

³⁰ Cheng CM, Li CT, Tsai SJ. Current Updates on Newer Forms of Transcranial Magnetic Stimulation in Major Depression. *Adv Exp Med Biol.* 2021;1305:333-349. doi: 10.1007/978-981-33-6044-0_18. PMID: 33834408.